

Pispalalainen

2/22

TAHMELAN TORPPA / KURPITSATALO / HYHKY
TYÖVÄENLIIKE / WANHAN AJAN MARKKINAT / KAAVOITUS
SIINÄ NÄKIJÄ MISSÄ TEKIJÄ JA PALJON MUUTA

VASTAVIRTA~KLUBI

Avoinna
ma-to 16-02
pe-la 14-04
su 14-02

Tietovisa tiistaisin

Bingo sunnuntaisin

Bänditiedot: www.vastavirta.net

www.vastavirta.net | Pispalan valtatie 39 | Tampere

50v

MAAILMAN AINOA AITO PISPALALAISRAVINTOLA!

50v

PISPALAN PULTERI

AVOINNA
MA-TO 11-00
PE 11-02
LA 12-02
SU 12-00

KEITTIÖ AVOIN
MA-TO 11-21
PE 11-22
LA 12-22
SU 12-19

A-OIKEUDET
VOODESTA 1968
Pispalan valtatie 23 * puh. 050-452 3465 * www.pispalanpulteri.fi

RUOKA-ANNOKSIA
Lohta
Lihapullat
Silakkapihvit
Maksaa kermakastikkeessa
Vuohenjuustobroileri
Superpihvi maun mukaan
Hampurilaisannoksia
Kasvisannoksia
Pikkuannoksia
JUOTAVAA

JUSSI LAHTINEN **Pääkirjoitus**

PISPALAINEN
2/22

Taas on yksi dramaattinen vuosi loppuillaan ja jouluihin *Pispalalainen* lukevan kansan käsissä. Kuten viime pääkirjoituksessa, on tässäkin – valitettavasti – nostettava esiin Ukrainan tilanne. Venäjän hyökkäyssota on yhä keskuudessamme ja tuleva talvi tulee olemaan rankka täällä, mutta erityisesti Ukrainassa. Kaikki ukrainalaisille kohdistuva apu on edelleen enemmän kuin tervetullutta. Pysykäämme Ukrainan tukena myös Pispala-Tahmelan alueella!

Tässä numerossa keskiöön nostetaan erityisesti ihmisiä harjulta. Lehteä varten on haastateltu niin yhdistysten aktiiveja, harjulla tavalla tai toisella toimivia yrittäjiä kuin niin sanottuja pitkän linjan pispalalaisia. Onpahan mukana myös Pispalassa osin kuvatus lyhytelokuvan ohjaaja-käsikirjoittajakin. Haastattelut muistuttavat siitä itsestäänselvyydestä, että harjun uniikin hengen takana on aina ainutlaatuiset yksilöt – ihmiset, jotka rakentavat yhdessä jotain uutta. Pispala on yhtä kuin pispalalaiset.

Muuten lehdestä löytyy tärkeää ajankohtaista asiaa muun muassa Tahmelan torpasta, suojelukaavasta, Hyhkystä ja Breitensteinin huvilasta. Viimeksi mainittu on mielenkiintoinen kohde siinäkin mielessä, että huvila sijaitsee Santalahden uuden asuinalueen keskellä. Kovaa vauhtia valmistuva alue houkuttelee koko ajan uusia asukkaita. Onkin mielenkiintoista pohtia sitä, tuleeko ajan saatossa uusista santalahtelaisistakin osa tiivistä pispalalaista yhteisöä. Ajatus Breitensteinin huvilasta kulttuuritilana tai ravintolana voisi tätä asiaa avittaa!

Luonnollisesti mukana on myös aimo annos historiaa, esimerkiksi kaksi ”punaiseen harjuun” liittyvää vuosipäivää. Pispalan Työväenyhdistys perustettiin 120 vuotta sitten ja kirjailija Hannu Salaman *Siinä näkijä missä tekijä* julkaistiin syksyllä 1972. Näin ollen Salaman suuri Pispala-eepos on nyt 50 vuotta vanha. Näitä molempia tapauksia juhlistettiin loppuvuodesta keskustelutilaisuuksilla, joissa menneisyyttä peilattiin nykyisyyden kautta. Historiallisen perinteen ja nykyajan vaatimusten yhdistäminen liittyy vahvasti myös yhä jatkuvaan Pispalan kaavoitusprosessiin.

Näillä sanoilla: Antoisia lukuhetkiä kaikille ja hyvää loppuvuotta!

PALAUTTEET

pispalalainen@gmail.com/ Keskustellaan lisää Pispalan Asukasyhdistyksen Facebook-sivulla!

- 4 Asukasyhdistykseltä
- 6 Pispalan II-vaiheen asemakaava
- 10 Wanhan ajan markkinat
- 12 Tahmelan torppa
- 14 Tahmelan kauppias
- 15 Pispalan vaahterat
- 16 Katja Hynninen
- 18 Vuorenväki Ry
- 20 Aino Häyrinen
- 21 Kuvasarjoja jouluikäisille
- 22 Pispala Clothing
- 24 Breitensteinin huvila
- 26 Hyhkyn kirjeenvaihtaja
- 27 Pispalan ämmät
- 28 Ari Johansson
- 30 Eeroloitten talo
- 32 Siinä näkijä missä tekijä, 50 vuotta
- 33 Häpeäisit edes
- 34 Helvi Salosen matkakertomus, osa 3
- 38 Joulusatu
- 40 Piispantarkastus
- 41 Työväenliike 120 vuotta

PÄÄTOIMITTAJA Jussi Lahtinen

jussi.v.lahtinen@gmail.com

GRAAFIKKO Eino Lilja

ILMOITUSMYYNTI Antti Syri

PAINOPIIKKA PunaMusta Oy

PAINOS 4200

KUSTANTAJA Pispalan Asukasyhdistys ry

pispalanasukas@gmail.com

JAKELU Pispalalainen jaetaan koti-

talouksiin Suur-Pispalan alueella: Ylä- ja

Ala-Pispalassa, Tahmelassa, Hyhkyssä.

PISPALALAINEN VERKOSSA

www.pispala.fi/pispalalainen/

Asukasyhdistys kaipaa uusia jäseniä

Talvinen tervehdys Pispalan Asukasyhdistyksestä! Olemme saaneet jälleen toteutettua hienon ja vahvasti paikallisen *Pispalalaisen* yhteistyössä päätoimittaja **Jussi Lahtisen** ja monien talkoolaisten kanssa.

Pispalan Asukasyhdistyksen toiminta tukee vanhan kulttuuriperinnön säilyttämistä ja pispalalaisen elämänmuodon ylläpitämistä Pispalassa. *Pispalalaisen* julkaisun ohella Asukasyhdistys on tukenut paikallista toimintaa muun muassa tarjoamalla vuosi sitten ja nyt 10.12. pidettävän joulupuurotilaisuuden, viime talvikaudella jazz-iltapäivän sekä osallistumalla Pispalan karnevaalien kustannuksiin. Olimme mukana myös Piirun pihatansseissa heinäkuussa ja syksyllä Wanhan ajan markkinoilla tarjosimme posetiivarin musisoinnin.

Jotta Asukasyhdistys pystyy toimimaan aktiivisesti jatkossakin ja julkaisemaan *Pispalalaista*, yhdistykseen kaivataan kipeästi uusia jäseniä ensi kaudelle. Tule rohkeasti mukaan! Voit laittaa viestiä: pispalanasukas@gmail.com tai 050 366 3822, jos olet kiinnostunut toiminnasta. Hallituksen uudet jäsenet ja puheenjohtaja valitaan keväällä vuosikokouksessa. Nyt on siis vielä hyvin aikaa tutustua nykyiseen hallitukseen ja vaikka tulla kuunteluoppilaaksi kokouksiin. Meillä on leppoisaa meininkiä ja kokouksissa puhutaan monista paikallisia puhuttavista asioista.

Asukasyhdistyksen jäseniä ovat kaikki 10 euron jäsenmaksun maksaneet. Kaikilla jäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Hyvää ja leppoisaa joulun aikaa kaikille pispalalaisille, niin uusille kuin vanhoille!

**Pispalan Asukasyhdistys ja
pj Katja Villemonteix**

Ps. 10 euron vuosittaisella jäsenmaksulla tuet muun muassa *Pispalalaisen* julkaisua, ilmaistapahtumia sekä yhdistyksen pakollisia tilikuluja. Suuri kiitos tuesta!

Pankkiyhteys: FI77 8000 1700 8937 96

Kuva Pispalan karnevaaleilta 2017, kuvaaja jvt.

Pispalan perinteiset
jouulumyyjäiset

Haulitehtaalla
ke-pe 14.-16.12.2022
ke-to klo 13-20, pe klo 11-17

Kymmeniä myyjiä,
kahvila, kirjamyyntiä,
elävää musiikkia,
sekä muuta ohjelmaa.

Tervetuloa!

Tapahtuman järjestävät
Pispalan Kirjastoyhdistys ry
sekä muut alueen yhdistykset
Haulitehdas, Haulikatu 8

TAMPERE.
FINLAND

Pispalan II-vaiheen asemakaavat saattavat valmistua keväällä 2023

Teksti: Eino Rissanen

Kaupungin tilaama ulkoinen selvitys suosittelee, että rakennusoikeutta uudessa Pispalan valtatie ja Ylä-Pispalan alueiden kaavassa rajataan siitä, mitä yhdyskuntalautakunta aiemmin esitti.

Pispalan alue on jaettu useaan eri asemakaavaan, joita on uudistettu kolmessa vaiheessa. Uudistustyö on ollut käynnissä jo monta vuotta. Vanhan, osittain jopa 1970-luvulta peräisin olevan kaavoituksen uudistamisessa on kyse Pispalan historiallisen ilmeen säilyttämisestä.

Kaavoitukseen liittyy Pispalassa intohimoja. Se on pitkään kiinnostanut pispalalaisia ja tontinomistajia, sillä käytännössä on kyse siitä, mihin Pispalassa saa rakentaa ja kuinka paljon. Yhdessä vaakakupissa painaa tontinomistajien oikeus rakentaa tonteilleen, toisessa kupissa on Pispalan kulttuuriympäristön ilme.

Pispalan kaavoituksen ensimmäinen, Ylä-Pispalaa koskeva osa valmistui vuonna 2017.

Toinen osa käsittää Pispalan valtatie ympäristön (8309), osan Ylä-Pispalaa (8310) sekä Ala-Pispalan vanhan tukkitien ympäristön (8824). Näitä kolmea toisen vaiheen asemakaavaa on valmisteltu vuodesta 2016 eli jo kuuden vuoden ajan.

Kolmannen vaiheen kaavat koskevat Ala-Pispalaa ja Tahmelaa, eikä niiden käsittelyn aloittamisesta ole vielä tietoa.

Toisen vaiheen asemakaava oli jo vähällä valmistua keväällä 2022, mutta sitten kaavoituksesta vastaava yhdyskuntalautakunta päätti palauttaa kaavan takaisin valmisteluun.

Lautakunnan puheenjohtajan, apulaispormestari **Aleksi Jäntin** (kok) ehdotuksen mukaan tehty päätös perusteli palautusta sillä, että ”rakennusoikeuden voimakas laskeminen heikentää maanomistajien luottamuksensuojaa eikä ole heitä kohtaan kohtuullista.”

Asukkaiden harmiksi epävarmuus Pispalan tulevaisuudesta sai taas jatkua. Kaavan valmistelun vuoksi alueella voimassa ollut rakennuskielto jatkuu edelleen.

Vieläkö mahtuu lisää?

Väännön kohteena on ollut rakennustehokkuusluku eli e-luku. Se tarkoittaa sallittuja kerrosneliömetrejä suhteessa tontin kokoon.

Esimerkiksi 1 000 neliömetrin tontille saisi rakentaa 0,4:n e-luvulla eli rakennustehokkuudella 400 asuinneiliötä, jotka voivat olla kahdessa kerroksessa, tyyppisesti niin, että kaksikerroksisessa talossa on 200 neliötä ala- ja yläkerrassa. Tällöin rakennus täyttää tontista siis 200 neliötä.

Yhdyskuntalautakunta katsoi keväällä, ettei II-alueen tonteille saa rakentaa riittävästi ja halusi asettaa rakennustehokkuusluvun koko alueen osalta 0,4:ään.

Niinpä lautakunta tilasi ulkopuoliselta konsulttitoimistolta päätöksenteon tueksi selvityksen, olisiko rakennustehokkuus 0,4 sovitettavissa alueelle siten, että Pispalan rakennetun kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Selvitys valmistui syksyllä, ja lautakunnan jäsenet tarkastelivat sitä kokouksessa marraskuussa. **Pispalalaisen** haastattelemat lautakuntalaiset olivat selvityksen luetuun sitä mieltä, että ratkaisu pitkittyneeseen tilanteeseen saattaisi olla lähempänä.

”Suuremman rakennustehokkuuden haaveet kaatuvat”

Lautakunnan varapuheenjohtaja **Tiina Mikkosen** (vihr) sekä lautakunnan jäsenten **Jouni Sirénin** (vas) ja **Tiina Leppänen-Kaarsalon** (ps) mukaan selvitys suosittelee, ettei rakennustehokkuutta 0,4 kannata sovittaa koko II-alueen tonteille. Monille tonteille siis tarvitaan heidän tulkintansa mukaan matalampi rakennustehokkuus.

”Koko alueen tarkastelu samanlaisella 0,4:n rakennustehokkuudella ei ehkä toimisi. Rakennustehokkuus määrittää, tuleeko Pispalasta yksi asuinalue muiden joukossa vai pysykö se omaleimaisena”, varapuheenjohtaja Mikkonen kommentoi.

Hänestä konsulttien tekemä selvitys kunnioitti Pispalan omaleimaisuutta.

Koko II-vaiheen kaavat käsittävät yhteensä noin 150 tonttia. Näistä 37 tontilla rakennustehokkuuden tulisi olla alle 0,4:n, konsulttiyhtiön selvityksessä sanotaan.

Pääosa alueen tonteista säilyisi 0,4:n rakennustehokkuuden piirissä.

”Viimeistään nyt haaveet kaatuvat siitä, että kaikilla tonteilla pitäisi olla tasapäinen tehokkuus”, Tiina Leppänen-Kaarsalo tiivistää.

Hän huomauttaa, että 1900-luvun alussa ilmeensä saanut Pispala ei ole alun perin syntynyt asemakaavan ohjaamana.

”Voiko kaavalla ylipäättään ohjata tätä rakennetun kulttuuriympäristön ilmeen säilyttämistä? Pitäisi miettiä, tulisiko arvioida myös joitakin muita kriteereitä kuin rakennustehokkuutta”, Leppänen-Kaarsalo sanoo.

Jari Saari (sd) taas korostaa, että rakennustehokkuusluku on koko prosessin kulmakiviä, josta tullaan jatkamaan keskustelua. Hän ei osaa vielä kertoa tarkemmin, miten 0,4:n tehokkuus toteutuu – jos toteutuu. ”Pispalan kaava jakaa edelleen mielipiteitä lautakunnassa, mutta toivottavasti pääsemme lopulta yksimieliseen ratkaisuun”, toteaa Saari.

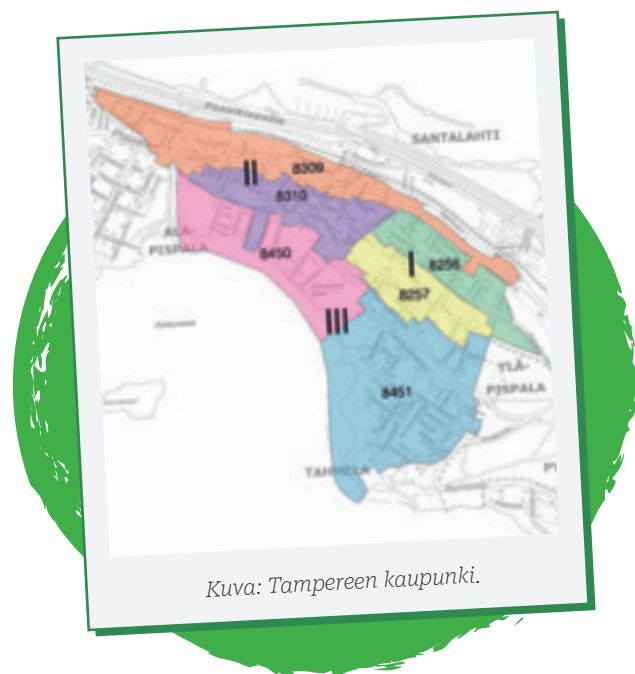
Ratkaisuja edessä parhaimmassa tapauksessa keväällä

Yhdyskuntalautakunnan puheenjohtaja **Aleksi Jäntti** huomauttaa, että vaikka selvitys antoi lautakunnalle tarvittavaa ainesta päätöksenteon tueksi, on kaavan valmistumisen tiellä vielä esteitä.

”Tarvitaan lautakunnan enemmistö kaavan taakse, sitten kaupunginhallitus ja lopulta kaupunginvaltuusto. Lautakunnassa voi tulla tilanne, että kaava jää yhdestäkin äänestä kiinni”, Jäntti sanoo.

Hänen mukaansa Pispalan II-vaiheen kaavat ovat jakaantuneet lautakunnan mielipiteitä paljonkin.

”Parantaako vai heikentääkö Pispalan kulttuurimaisemaa, että Pispala pysyy ”rakeisena” ja tiivisrakentaminen jatkuu? Mikä on kohtuullinen taso rakennusoikeudelle?

Kuva: Tampereen kaupunki.

Pitääkö Pispalan tilanne nyt jäädyttää?” Jäntti luettelee kysymyksiä.

Jäntin mukaan II-vaiheen kaavoja ei käsitellä lautakunnassa enää loppuvuonna. Alkuvuonna lautakunta ottaa kaavaan kantaa ja parhaimmassa tapauksessa lähettää sen eteenpäin kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

”Arvioni on, että menee vähintään maaliskuulle, että kaavaehdotus saadaan kaupunginhallitukselle. Optimistisessa skenaariossa kaava voisi olla valtuuston käsittelyssä toukokuussa”, Jäntti arvioi.

II-vaiheen kaavoituksesta ei enää järjestetä yleisötilaisuutta

Pispalalaisen tavoittamat lautakunnan jäsenet sekä Tampereen kaupungin vs. asemakaavapäällikkö **Hanna Montonen** ja Pispalan II-vaiheen asemakaavamuutoksesta vastannut projektiarkkitehti **Minna Kiviluoto** ovat kaikki sitä mieltä, että II-vaiheen kaavoitusta on nyt tarkasteltu tarpeeksi.

Hyväksymisvaiheeseen oltaisiin heidän mukaansa valmis siirtymään. Haastatellut korostavat yhtäältä sitä, että päätöksenteon tukena on nyt riittävästi tietoa ja toisaalta sitä, että samassa kaavassa on junnattu jo kiusallisen pitkään.

”Tähän on mennyt viranhaltijoiden työaikaa eli veronmaksajien rahaa. Nykytilanne ei ole kenenkään kannalta hyvä: tontit ovat rakennuskiellossa ja kaikki pitää rakentaa erityisluvilla. Tässä pitäisi päästä normaaliin”, Jouni Sirén painottaa.

Kiviluoto ja Montonen kertovat, että pispalalaisia tontinomistajia ja asukkaita on kuultu II-vaiheen kaavojen luonnosvaiheessa ja ehdotusvaiheessa. Kuulemistilaisuuksia on pitkin matkaa järjestetty esimerkiksi Haulitornin kokoustilassa, Rakennuskulttuurikeskus Piirulla ja korona-aikana etänä.

Näin ollen he arvioivat, että ei ole enää tarkoituksenmukaista järjestää varsinaista kuulemistilaisuutta asukkaille. Kaava haluttaisiin saada jo maaliin. Kaavaprosessin seuraava vaihe on hyväksymiskäsittely, johon ei lakisääteisesti kuulu kuulemistilaisuutta.

”Ei ole eväitä lähteä tekemään niin radikaalisti erilaista ratkaisua, että se edellyttäisi uutta nähtävillä oloa”, Montonen arvioi.

Hän ja Kiviluoto muistuttavat, että asukkaat voivat kuitenkin vaikuttaa päätöksentekoon esimerkiksi olemalla yhteydessä kaupungin päättäjiin. Kaavasta on myös mahdollista tehdä valitus hallinto-oikeuteen 30 päivän aikana siitä, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaavan.

Kaava kannustaa vanhan korjaamiseen
Timo Antikainen on päässyt muuttamaan Pispalanharjun huipulle vasta remontoituun puutaloon. Myöhemmin Antikaiset rakennuttavat ostamalleen tontille vielä uudisrakennuksen tiiviiseen Pispalahenkiseen tyyliin.

Antikainen on huomannut, että Pispalan kaava kannustaa vanhan remontoimiseen uuden rakentamisen sijaan. ”Kaupunki kannustaa tekemään vanhan talon vaipan sisällä muutoksia. Ne eivät vaikuta rakennusoikeuteen.

On kallista kunnostaa pelkkä yksi kerros, joten samalla kannattaa ottaa kellari ja ullakko asuinkäyttöön. Laajennustilat nostavat rakennuksen arvoa”, Antikainen sanoo.

Hän arvelee uuden rakentamisen olevan yleisesti ottaen yhtä kallista hommaa kuin vanhan remontoinnin.

”Uusissa taloissa on omat hyvät puolensa. Ne ovat eristävyyden kannalta parempia ja energiatehokkaampia, vanhoja suojeltuja taloja ei saa A-energialuokkaan. Uusi talo on helpompi räätälöidä omia tarpeita varten.”

Vanhan remontointiin liittyy haasteita ja kustannuksia, mutta siinäkin on oma hienoutensa.

Lähde lenkeille ja bongaa
Pispala-Tahmelan joulukalenteri-ikkunoita

lisätietoa Facebook-sivulta:
Pispala-Tahmelan joulukalenteri-ikkunat

Pirkanmaan Rengas-Apu Oy

– Renkaat ja vanteet edullisesti, myös käytetyt
– Edulliset asennukset ja kausisäilytys

Avoinna arkisin klo 9–17
Pispalan valtatie 24, puh. 020 740 2680

Nyt myös verkkokauppa: www.rengasapu.fi

”Kaikki vanha tyyli ei ole saavutettavissa. Tähänkin taloon uusittiin ikkunat arvokkaana puusepäntyönä. Uusia taloja ei rakenneta niin yksityiskohtaisesti kuin ennen vanhaan”, hän kertoo.

Antikainen asuu valmiin I-vaiheen kaavan alueella, joten hänen tonttinsa ei ole ollut kaavoitusväännön kohteena. Hän on kuitenkin seurannut harmissaan muun Pispalan asemakaavan pitkittynyttä tilannetta.

”Jotkut haluavat, että rakennustehokkuusluku olisi sama kaikkialla, toiset haluavat, että sitä pudotetaan, muttei omalla tontilla. On monen asukkaan kannalta harmi, että tämä kestää pitkään.” ■

Arvotaiteen myynti, osto,vaihto, kehystys, ilmainen arviointi

p.0400 731 262
www.artpispala.fi

Pispalan valtatie 13, Tampere

Pispalan kirkolla tapahtuu:

Messut sunnuntaisin klo 11

4.12. klo 17 Taizémessu
11.12. klo 17 Varikkomessu
24.12. klo 14 Aattohartaus
26.12. klo 11 Kauneimmat joululaulut -messu
6.1.2023 klo 11 Loppiaisen messu, uusien luottamushenkilöiden ja työntekijöiden tehtävään siunaaminen, keittolounas

..... **Konsertit**

11.11. klo 19 Ristirock on the Road 22.11. klo 19 Elämäni virsi 26.11. klo 18 Valot ja varjot - Gloria ja Requiem 28.11. klo 19 Kantele-konsertti 29.11. klo 18.30 Jari Aarre-vaaran piano-oppilaat	10.12. klo 18 Tampereen Naislaulajien Joulukonsertti 12.12. klo 19 Laulajien ilta 14.12. klo 19 Jäämien kuoron joulukonsertti 19.12. klo 18 Vaskimatinea 20.12. klo 18 Vaskimatinea 22.12. klo 18 Harjun Kamari-kuoron joulukonsertti
--	--

3.12. klo 18 Ahjolan joulu-konsertti
8.12. klo 18.30 Kuorojen joulu

Kauneimmat joululaulut:
18.12. klo 19 Gospel Bigband
23.12. klo 20 Harjun Chorus

Pispalan kirkko, Pispalan valtatie 16

Wanhan ajan markkinat avattiin juhlallisesti Pirkkalasta saapuneen Muinaisaikayhdistys Birckalaisten kanssa.

Nimet vasemmalta oikealle: Erkki Turkia, yhdistyksen hallituksen jäsen – Osma Iki-Tiera, kylän vanhin – Kirsti Turkia, yhdistyksen sihteeri – Ilmatar Tuulentuoma, emäntä, kylän tietäjä – Arja Rinneaho, yhdistyksen puheenjohtaja – Aino Reippinen, emäntä, kylän päällikkö. Mukana myös Huvilan Heidit, Heidi Honkamäki ja Heidi Huhtamella.

Wanhan ajan markkinat Huvilalla

Teksti: Heidi Huhtamella

Kuvat: Hannele Autio

Lauantaina 15.10.2022 Tahmelan Huvila pihapiireineen oli tulvillaan vanhanajan tunnelmaa! Posetiivi soi, ruoka tuoksui ja pihan myyntikojuista löytyi käsityöläisten ja lähituottajien upeita tuotteita, muun muassa tuoretta hunajaa. Sisällä tunnelmalliset vanhan ajan melodiat täyttivät salin. Ensimmäistä kertaa järjestetty festivaali tehtiin pispalalaiseen tapaan paikallisten yhteisöjen yhteistyönä koordinaattorinaan Piirun/Huvilan tapahtumakoordinaattori Heidi Honkamäki.

»»» Heidi Hoota haastattelee Piirun/Huvilan Heidi Huu «««

Tahmelan Huvilalla 2022:

Toukokuu Pispalan karnevaalit (Sambakulkueen lähtö ja paluupiste)

Kesäkuu Brasilian keskikesän juhla

Heinäkuu Lasten Folk

Syyskuu Saunafestivaali

Lokakuu Wanhan ajan markkinat

Lokakuu Dia de los Muertos -viikonloppu

H. Huu: Mistä tuli idea festivaaliin?

H. Hoo: Viime kesän yhdessä Puistokonsertissa meillä oli esiintymässä muinaisajoista musiikkinsa ammentava Duo Mysticus, joka tuolloin lumosi niin kuulijat kuin koko Huvilan väen. Kutsuin heidät saman tien esiintymään toistekin, esimerkiksi lokakuussa hämären iltojen koittaessa. Yhdessä Piirun kokouksessa menin sitten ehdottamaan, voisiko konsertin ympärille kehitellä jotakin pientä vanhan ajan tapahtumaa.

Kun tällaista piirulaisille ehdottaa, voi näköjään tapahtua ihan mitä vain: Puf, yhtäkkiä meillä olikin suunnitteilla oikein markkinat posetiivareineen! Onneksi sää oli vuode-
naikaan nähden leppää. Saimme runsaasti hyvää palautetta päivästä sekä myyjiltä että kävijöiltä.

Posetiivarit Reijo ja Eva-Lisa Kiviaho toivottivat yleisön tervetulleeksi tapahtumaan. Näytillä oli myös mekaanisia leluja lasten iloksi.

H. Huu: Ketkä olivat mukana järjestämässä tapahtumaa?

H. Hoo: Virallisina järjestäjinä Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen lisäksi olivat Pispalan Asukasyhdistys, Pispalan Kirjastoyhdistys ja Pispalan Moreeni. Pispalan Asukasyhdistys muun muassa tarjosi posetiivarin musisoinnin. Huvilan pihalla soi nimittäin aito posetiivi. Kampea pyörittivät soittimen omistajat **Eva-Lisa** ja **Reijo Kiviaho**. Saimme mukaan myös ihania talkoolaisia.

H. Huu: Ja Birckalaiset tulivat avaamaan tilaisuuden?

H. Hoo: Birckalaiset ovat järjestäjäkumppanina Pirkkalan muinaismarkkinoilla ja kesällä 2022 he aloittivat muinaiskylän rakentamisen Reippiin. Muinaismarkkinoilla käy tuhansittain väkeä ja oli upeaa, että he kiinnostuivat

tulemaan meidän ihka ensimmäiseen festivaaliin paikalle. Heidän puoleltaan paikalla olivat muun muassa Birckalaisten puheenjohtaja, kylänvanhin ja kaartilaisia. Meidän puolelta me kaksi Heidiä.

H. Huu: Paljonko oli kävijöitä päivän aikana?

H. Hoo: Vierailijoita kävi liki 500. Tarkkaa lukua ei saatu, mutta kun muurinpohjalähtöjäkin paistettiin kolme ämpärillistä, niin luku on aika lailla oikea. Samaan arviointiin päätyivät myyjätkin.

H. Huu: Mitenkäs tästä eteenpäin?

H. Hoo: Tästä pitää tehdä jokavuotinen tapahtuma. Festivaali oli mieleenpainuva ja meiltä jo kyseltiin ensi vuodesta. Meidän tämän vuoden esiintyjät olivat todella loistokkaita, festivaalin aikana syntyi myös mielenkiintoisia yhteistyöajatuksia muun muassa vesireitin rakentamisesta Pirkkalan ja Huvilan välille. ■

Wanhan ajan markkinoilla riitti päivän aikana kävijöitä pihan myyntikojuilla, ruokapisteissä ja rumpuhoidoissa sekä tarot-vastaanotoilla sekä musiikkiesityksissä.

Teksti: Ukko Kaukua

Kaavamuutoksen valmisteluaineiston viitesuunnitelmaluonnos, suunnittelutoimistona arkkitehtitoimisto Lasse Kosunen.

Tahmelan torpan kaava uudistuu

Tahmelan sydämessä – Hirvikadun ja Selininkadun kulmauksessa – sijaitsee Tahmelan torppa, jonka mukaan koko alue on nimetty. Mansardikattoinen puutalo on rakennettu arvioiden mukaan 1870-luvulla ja sitä on 1900-luvun alussa laajennettu nykyiseen muotoonsa. Torppa on Pispalan vanhin rakennus ja Pirkanmaan maakuntamuseo on määrittänyt sen, sekä tontilla sijaitsevan 1900-luvun alussa rakennetun huvilatyyllisen rakennuksen kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviksi.

Tahmelan torppa uhan alla

Pispalan Asukasyhdistys pyysi ELY-keskusta määräämään rakennukset suojeltavaksi vuoden 2020 lopulla, kun selvisi että nykyinen omistaja ja tonttia kaupungilta vuokraava Invilla Oy on aikeissa rakentaa tontille rivitaloja. Yhdyskuntalautakunta oli määrännyt alueelle rakennuskiellon liittyen valmisteilla oleviin kaavoitusmuutoksiin. Pelkona kuitenkin oli, että ilman suojelupäätöstä tontille rakennettaisiin mahdollisesti poikkeamisluvalla ja tämä voisi vaarantaa arvokkaan kulttuuriympäristön.

Vuoden 2021 lopulla Invilla Oy hakikin tontille poikkeamislupaa kahden uuden asuinrakennuksen rakentamiseen, sekä 1900-luvulla rakennetun talousrakennuksen

purkamiseen. Poikkeuslupahakemus myönnettiin sillä ehdolla, että tontilla olevat vanhat asuinrakennukset säilytetään ja tontille ei myönnetä rakennuslupaa, ennen kuin asemakaavamuutos on vireillä. Tästä päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen, eikä se ole vielä lainvoimainen.

Kaavamuutos etenee ja toivoa on ilmassa

Pirkanmaan maakuntamuseo esitti poikkeamislupahakemusta käsittelevässä lausunnossaan tutkitavaksi mahdollisuutta asettaa uudisrakentamisen ehdoksi vanhojen rakennusten säilyttäminen ja korjaaminen. Tällaista menettelyä on käytetty aikaisemmin Jyväskylässä suojeltujen rakennusten turvaamiseen

kaavauudistuksessa. Maakuntamuseon mukaan tontille tehtävät muutokset heikentäisivät väistämättä kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta ovat kuitenkin hyväksyttävissä, mikäli siten turvataan asuinrakennusten säilyminen.

Nyt tontin kaavamuutos on edennyt valmisteluvaiheeseen. Uudessa kaavassa tontin rakennukset saisivat suojelumerkinnän, lukuun ottamatta talousrakennusta, joka purettaisiin. Lisäksi tontille rakennettaisiin kaksi uutta asuinrakennusta. Tätä poikkeamislupahakemuksessa olikin esitetty. Rakennusoikeuden toteutumisen ehtona kuitenkin on suojeltujen rakennusten korjaaminen, kuten maakuntamuseo ehdotti. Ennen kuntotutkimuksiin perustuvia korjauksia ei rakennusoikeudesta saisi käyttää kuin puolet. Vaikka kohteen kulttuuriarvot eivät aivan ennallaan säilykään, olisi Asukasyhdistyksen toive asuinrakennusten suojelusta siis menossa nyt läpi. Rakennuttaja on tyytyväinen kaavasunnitelmaan valmisteltuaan sitä yhteistyössä kaupungin kaavoituksen kanssa.

Invilla Oy on sitoutunut korjaamaan rakennukset, joita ollaan nyt määräämässä suojeltavaksi. Korjaussuunnitelmia ryhdytään tekemään ja toteuttamaan, kun uusi kaava tulee lainvoimaiseksi. Tavoitteena on saada suojeltavat rakennukset normaaliin asuinkäyttöön. ■

*Tahmelan torppa Selininkadulta kuvattuna.
Kuva: Ukko Kaukua.*

KURPITSATALON

JOULUTALO 10-18.12

Lasten pikkujoulut

Wanhan ajan joulukahvio

Ja paljon muuta!

Joulumyyjäiset
Paikkakyselyt:
jadelaakkonen@gmail.com

Livemusiikkia

Lasten joulukuvaus

Katso lisää facebookista: JOULUTALON TAPAHTUMAVIIKKO 10.12-18.12.2022

Tahmelaan uusi kauppias

Päivi Tuomola aloitti marraskuun alusta kauppiana K-market Tahmelassa. Kokemusta kaupan alalta on 27 vuotta. Hän rakastaa kaupan arkea, asiakaskohtaamista ja hyvän porukan kanssa työskentelyä. Hän on puhelias sekä nauruherkkä kahvin ystävä.

”Työ- ja vapaa-aika sekoittuvat iloisesti yhteen, mutta silloin kun en ole töissä, nautin äärimäisen paljon metsässä liikkumisesta, puutarhan hoidosta ja ruuanlaitosta.”

Mikä sai sinut hakemaan kauppiaksi Tahmelaan?

Olen onnellinen, että sain mahdollisuuden aloittaa kauppiana juuri Tahmelassa. Olen aina tykännyt tämän kaupan tunnelmasta. Olen sydämeltäni ”kyläkauppias”.

Tahmelan kauppa on saanut useita palkintoja ja kunniainintoja. Osaatko sanoa miksi?

Asiakkaille välittyvä takuulla kaupan hyvä tunnelma. Porukka, joka täällä työskentelee, on ollut täällä jo vuosia, pisimpään työskenneellä on takana jo reilusti yli 30 vuotta, ja muillakin useampi vuosi. Asiakkaat otetaan täällä lämpimästi vastaan, työpaikalla on lämmin ja mukava ilmapiiri, töitä tehdään yhdessä hyvällä fiiliksellä ja yhdessä mietitään myös tulevia juttuja. Sain itseni täällä niin ihanan lämpimän vastaanoton – sekä työ-kavereilta että asiakkailta – että tuntuu jo nyt, että olen ihan kotona.

Tavoitteesi uutena kauppiana Tahmelassa? Millainen on hyvä kauppias?

Toki asiakas päättää millainen on hyvä kauppias, mutta oma tavoitteeni on tutustua kaupan ja meidänporukan

lisäksi sekä asiakkaisiin että lähialueeseen. Omalta osaltani haluan vähentää ruokahävikkiä esimerkiksi alennuslaputtamalla viimeistä käyttöpäivää läheneviä tuotteita. Toki haluamme myös tarjota sopivan valikoiman asiakkaille, ja toteutamme miehellenämme täällä tuote-toiveita mahdollisuuksien mukaan. K-market Tahmela on pieni, persoonallinen ja lämminhenkinen kauppa. Minulle tärkeää on, että kauppa säilyy juuri sellaisena, ja että siellä on mukava, helppo ja sujuva käydä ostoksilla, mutta että se on myös työpaikka, johon jokaisen meillä työskentelevän on kiva tulla töihin, ja missä on hyvä olla.

Näkykö Tahmelan/Pispalan persoona kaupassa tai asiakkaissa?

Näkyvää vahvasti. Täällä on ihanan lämmin ja suvaitseva tunnelma, yhteisöllisyys on käsin kosketeltavaa. Jo ensimmäisestä päivästä alkaen olen tuntenut oloni tervetulleeksi, asiakkaat ja lähiympäristön ihmiset ovat pysähtyneet juttelemaan, olen saanut apua, yhteystietoja ja hyviä neuvoja. Täällä puhalletaan todellakin yhteen hiileen, vietetään kiireettömiä hetkiä rupatellessa ja nautitaan arjesta. Jollekulle sanoinkin, että tunnelmaa ja fiilistä on vaikea pukea sanoiksi – alueella on todellakin Tahmelan ja Pispalan taikaa. ■

Miksi Pispalan vaahteroiden lehdissä oli syksyllä mustia täpliä?

Pispalan vaahteroiden lehdet ovat kuluneena syksynä olleet täplikkeitä Pispalan valtatieltä aina harjun toiselle puolelle asti.

Vaahterantervatäpliä aiheuttaa sieniperäinen sairaus, joka ei kuitenkaan ole puille kovin vaarallinen. Tervatäplät voi saada pois helpohkolla konstilla.

Mustat täplät vaahteranlehdissä ovat syksyn aikana saattaneet pistää monen pispalalaisen silmään. Täplikkeitä vaahteranlehtiä on Pispalassa nähty kuluneena syksynä harjun molemmin puolin Pispalan valtatie-reunoilta aina Ala-Pispalaan asti.

Pispalan vaahteroita on vaivannut vaahterantervatäplätauti. Sitä aiheuttaa kotelosieni Rhytisma acerinum, suomenkieliseltä nimeltään vaahterantervatäpläsieni.

Vaahteranlehdissä loisiva sieni luo lehtiin laikkuja, jotka ovat loppukesästä vaaleita ja myöhemmin tervanmustia. Sienen itiömät elävät lehdissä talven yli, vaikka lehdet ovat jo tippuneet maahan.

Keväällä itiöt kypsyvät ja lähtevät leijailemaan lehdistä kohti uutta isäntäänsä.

Kyseessä on yksivuotinen ja puulle varsin vaaraton tauti. Jos täplikkeitä vaahteranlehdet eivät miellytä silmää,

lehdet kannattaa syksyllä kompostoida tai haravoida mahdollisimman kauas puun juurelta, jotta itiömät eivät pääse kulkeutumaan vaahteraan keväällä. Itiömät päätyvätkin lehdistä usein juuri samaan puuhun, josta ne syksyllä tippuivat, ja näin vaahteraan tarttuu sama tauti taas yhdeksi vuodeksi.

Vaahterantervatäplätaudin on huomattu olevan kaupungissa harvinaisempi kuin maalla, sillä puistojen tarkka haravointi on kaupungissa yleisempää.

Suuri osa Pispalan vaahteroista kasvaa asukkaiden tonteilla eikä puistoissa. Jos vaahteranlehdet kompostoi syksyllä omalta pihaltaan, eivät vaahterantervatäpläsien itiömät leviä naapurinkaan vaahteraan keväällä. ■

Lähteet:

Luonnonvarakeskuksen Metsäinfo-sivusto & Kuopion luonnontieteellisen museon verkkosivut.

Innostus käsintehtyjä vegaanisia palasaippuuoita kohtaan ei ole enää mikään marginaalinen ilmiö

Olen **Katja Hynninen**, 45-vuotias muotoilija.

sihteerinä ja taidemuseon oppaana. Olen siitä tyypillinen luovan alan ammattilainen, että olen sukkuloinut koko aikuisikäni erilaisten työn tekemisen muotojen välillä.

Yritys

Luonnonlahja on kaksi vuotta sitten perustettu käsinteh- tyihin saippuoihin ja muihin hyvän olon tuotteisiin eri- koistunut yritys. Meillä on oma verkkokauppa (<https://luonnonlahja.fi/>), ja lisäksi osallistumme pieniin myyn- titapahtumiin. Yksityisasiakkaiden lisäksi palvelemme yrityksiä, jotka haluavat muistaa yhteistyökumppanei- taan kotimaisella liikelahjalla. Ideologiamme on elää sopusoinnussa luonnon kanssa, tai paremminkin olla

Muutin Tampereelle opiskelupaikkakunnaltani Hämeenlinnasta seit- semäntoista vuotta sitten, ja olen viihtynyt täällä hyvin. Alun perin olen kotoisin Lahdesta. Asun tällä hetkellä Pyynikillä, mutta arkeni keskittyy pitkälti Pispalan suunnalle. Minulla on viljelypalsta Tahmelassa ja suun- taan usein Pyhäjärven rannalle puutarhatöihin, valokuvaamaan tai ihan vain katselemaan maisemia. Jos lähden viihteelle, suuntana on useimmi- ten Vastavirta. Vietän vapaa-aikaa myös kuvataiteen parissa, mökkeillen ja kotona kahden löytökissan kanssa.

Ennen Luonnonlahjan perustamista olen työllistänyt itseni erilaisissa tekstiilisuunnitteluprojekteissa ja luovien alojen yritysneuvojana. Näitä asioita teen edelleen jonkin verran. Lisäksi olen ollut palkkatöissä käsi- työ- ja tekstiilimyyjänä, kankaankudonnan kurssiopettajana, näyttely-

osa luontoa. Asiakkaille sopusoinnun aate välittyy rak- kaudella tehtyinä tuotteina ja ystävällisenä palveluna.

Tuotteet

Päätuotteemme ovat käsintehdyt palasaippuat. Valikoimistamme löytyy suolasaippuuita, kaurasaip- puuita ja nokkossaippuuita. Kaikki saippuat ovat vegaanisia ja biohajoavia, eivätkä sisällä hajusteita tai

synteettisiä väriaineita. Lisäksi meiltä saa lämmitettä- viä kauratyynyjä, puolipellavaisia käsipyyhkeitä, olii- vivahakynttilöitä, saunaharjoja ja laudeliinoja. Viimeksi mainittujen tuotannossa on ollut pieni katkos raaka-ai- neen saatavuusongelman takia, mutta toivomme asian korjaantuvan kevääseen mennessä. Muutamia uusiakin tuotteita on suunnitteilla.

Mistä lähti idea perustaa yritys?

Minulla on ollut yrittäjyydestä kokemusta jo entuudes- taan, koska olen työskennellyt toiminimellä lähes kak- sikymmentä vuotta. Muutama vuosi sitten halusin löy- tää uuden suunnan ja aloin pohtia mikä olisi sellainen tuote, jolle olisi todellinen tarve, mutta joka kuormit- taisi mahdollisimman vähän ympäristöä. Silloin syntyi idea kasviöljypohjaisista palasaippuista. Ehdotin äidil- leni Leenalle, että kokeilisimme yhdessä saippuantekoa. Kummallakaan ei ollut kokemusta aiheesta, joten aluksi etsimme tietoa kirjoista ja netistä. Jo ensimmäinen saip- pua tehtiin omalla reseptillä. Pian tieto käsintehdyistä vegaanisista saippuista levisi tuttavapiiriin, ja monet tulivat hakemaan niitä itselleen ja lahjaksi. Saippuanteko tuntui iloa tuottavalta ja merkitykselliseltä, joten halu- simme tehdä niitä yhä enemmän. Myöhemmin saippuat saivat rinnalleen myös muita teemaan sopivia tuotteita.

Missä tuotteet valmistetaan?

Kaikki Luonnonlahjan tuotteet valmistetaan Suomessa ja niille on myönnetty Avainlippu-tunnus. Saippuat

valmistamme itse käsityönä Hyhkyssä. Pyyheliinojen ja muiden tekstiilituotteiden ompelusta vastaa pispala- lainen **Anne Äikäs**. Käyttämämme kankaat ovat itse suunnittelemani, ja ne kudotaan Tekstiiliverstaalla Hämeenlinnassa. Verkkokaupastamme löytyy myös tamperelaisen harjansitoja **Pertti Järvisen** valmis- tamia saunaharjoja ja multialaisen kynttilävalimo Kalevantulen oliivivahakynttilöitä.

Uskotko että luonnonkosmetiikka- tuotteiden myynti lisääntyy Suomessa?

Uskon, että luonnonkosmetiikan myynti lisääntyy lähi- vuosina voimakkaasti. Innostus aihetta kohtaan ei ole enää mikään marginaalinen ilmiö. Viime vuosina mark- kinoille on tullut paljon uusia kotimaisia luonnonkos- metiikkamerkkejä, jotka ovat vallanneet alaa isojenkin kauppaketjujen kosmetiikkaosastoilta. Ihmiset ovat yhä kiinnostuneempia tuotteiden ainesosista, niiden alkupe- rästä sekä ympäristö- ja terveysvaikutuksista. Erityisesti mikromuoveja, palmuöljyä ja eläinperäisiä ainesosia sisältämättömille tuotteille on kysyntää. Myös hajusta- mattomat tuotteet ovat suosiossa. On hienoa, että luon- nollisesta vaihtoehdosta on tullut monelle ykkösvaih- toehto. Itselleni myyntilukuja tärkeämpää on kuitenkin työskennellä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin eteen sillä osaamisella, mitä minulta löytyy. ■

Juhannuspolun valmistelua kesällä 2022, valokuvaaja Minka Niskanen.

Ainutlaatuinen Kurpitsatalo

Suur-Pispalan sydämessä sijaitseva kulttuuritalo Kurpitsa mahdollistaa kesäisin monimuotoisen kulttuuritoiminnan. Tampereen kaupunki nimesi pari vuotta sitten talon kulttuurikeskukseksi. Talolla toimii palstaviljelyä edistävän Kurpitsaliike Ry:n lisäksi aktiivisena Vuorenväki Ry. Yhteisölliset varainkeruuhankkeet ovat tärkeä osa jatkuvuutta. Seuraavaksi kerätään varoja kiinteistön sähkökuluihin joulumyyjäisillä.

Vuorenväki ahertaa Kurpitsatalon yläkerrassa

Pyhäjärven vilpoisen tuulen pyöritellessä keltaisia lehtiä Kurpitsatalon pihassa on hyvä hetki istahtaa teekupposen äärelle ja tunnelmoida mennyttä kesää talolla sekä visioida tulevaa. Olen juuri viettänyt ensimmäisen kesäni Kurpitsatalolla, ja viehättynyt perinpohjin talon rustiikkisesta sekametelimeiningistä, taiteilijakotimaisesta sielukkuudesta ja luovasta, yllättävän organisoidustakin kaaoksesta. Kurpitsatalo on pienten mutta suurten asioiden näyttämö. Haluaisinkin ymmärtää vielä paremmin tämän Tahmelan rantapolun charmikkaan kummajaisen sielua, sydäntä ja historiikkia. Seuraani liittyy Kurpitsatalon veteraaniaktiivi, peppipitkätössumainen **Karoliina Hannula**, joka on talolla toimivan Vuorenväki Ry:n puheenjohtaja ja toimintakoordinaattori. Tämä puuhakas punapää malttaa pysähtyä

hetkeksi haastateltavakseni ja vastata päässäni tanssiin kysymyksiin.

Mikä ihmeen Vuorenväki? Mistä Vuorenväki sai alkunsa?

Vuorenväki sai alkunsa vuonna 2007 toimiessaan työryhmänä Kurpitsatalolla. Työryhmä teki luonnosta inspiraationsa ammentavia tapahtumia, ja yhdistys perustettiin 2009. Keksimäni nimi Vuorenväki kuvaa Pispalan kansaa. Kurpitsatalon yläkerrassa toimiva lastenkulttuuriyhdistys on aloitellut toimintaansa jälleen hiljaisempien toimintavuosien jälkeen. Yhdistyksen tarkoituksena on toteuttaa luonnonläheistä toimintaa sekä elävöittää kansanperinteitä. Vaikka kyseessä on lastenkulttuuria edistävä yhdistys, toiminta on kaiken ikäisille suunnattua ja eri sukupolvet yhteen tuovaa. Toimintaa pääsee parhaiten tällä hetkellä seuraamaan Instagram-tilin kautta.

Kesällä 2022 Vuorenväki teki laajaa yhteistyötä ja varainkeruutapahtumia eri toimijoiden kanssa ja järjesti muun muassa Juhannuspolun, maalaiskahviotoimintaa, kylätorin ja Tampereen päivän seikkailupolun. Pääosin toiminta tapahtui Kurpitsatalolla. Kurpitsatalon yhteisössä on antoisaa ja mukavaa toimia. Yhdessä Kurpitsaliike Ry:n kanssa on toteutettu lukuisia tapahtumia vuodesta 2009. Rinnakkaiselo on sujunut hyvin, vaikka tilat ovat pienet. Kurpitsatalo on talvisin kiinni, mutta kesällä riittää sitäkin enemmän tekemistä. Vuosien varrella Vuorenväki on toteuttanut muun muassa kiertävää teatteritoimintaa, Lastenmaan tapahtumia, koko perheen työpajapäiviä, elämyksellisiä seikkailupolkuja ja paljon muuta.

Millaisia suunnitelmia Vuorenväellä on ensi kesälle?

Ensi kesänä yhdistys pyrkii jatkamaan sunnuntain pop up -tyylistä maalaiskahvilaa. Kahvilan tuotoilla mahdollistetaan ja kehitetään Vuorenväki Ry:n toimintaa. Maalaiskahvilalla halutaan tuoda esille vanhan ajan tunnelmaa niin tuotteiden, somisteiden kuin ohjelmankin kautta sekä edistää yhteisöllisyyttä. Ohjelma kootaan ja aikataulutetaan huhtikuussa. Suunnitteilla on myös kylätoreja ja Elettiinpä ennenkin -esittelyjä. Kahvilatoiminnan yhteyteen voi ilmoittaa omia esityksiään, työpajoja, luentoja tai mitä vaan teemaan sopivaa (sähköpostitse vuorenvaki.posti@gmail.com).

Kuvaile Vuorenväkeä kolmella adjektiivilla.

Elämyksellinen, mukaansatempaava, seikkailullinen, luontoa kunnioittava... Näitähän tulee!

Millaisena näet Vuorenväen tulevaisuuden?

Tapahtuma ja kulttuuritoiminta kerrallaan mennään. Nyt keskitytään joulutapahtumaan ja joulupolun suunnitteluun. Toivottavasti tulevina vuosina toiminta

kutsuu mukaan nuoria tekijöitä ja eri sukupolvien kohtaamisen arvo ymmärretään. Maailman olisi tärkeää havahtua huomaamaan ikäihmisten viisaus. Yksi pidemmän aikavälin tavoite on, että toimintaa olisi Pispalan ja Pirkanmaan ulkopuolellakin.

Mikä on parasta Kurpitsatalossa?

Henki, ainutlaatuisuus ja se, kun tulee uusia kävijöitä. Nautintoni tulee siitä, kun näen uusien tulijoiden ja kävijöiden nauttivan, voimaantuvan, verkostoituvan, kokeilevan uusia asioita, ystäväystyvän, lepäävän ja parantuvan. Toki nautin itsekin tästä kaikesta edelleen.

Mitä kehittäisit Kurpitsatalossa tai sen toiminnassa?

Verkostoitumista ja yhteistyösuhteiden vaalimista. Näille ei helposti jää aikaa, vaikka tärkeitä ovatkin, sillä käytännön toiminta vie ison osan ajasta.

Millainen auto Kurpitsatalo olisi?

Jos Kurpitsatalo muuttuisi autoksi, se olisi ehdottomasti 70-luvun kirkkaanvärinen, ajan patinoima kuplavolkari, joka kulkee hitaasti ja iloisesti herättäen ympäristössään myönteisiä tunteita ja kutsuen luokseen. Tilat ovat pienet, mutta kyytiin mahtuu uskomaton määrä ihmisiä, matkatavaroita, tunnelmia ja seikkailuja. Kupla ei pysty kilpailemaan uusien, isojen, hienojen autojen kanssa, mutta on silti korvaamaton ja rakas käyttäjilleen. Kuplan pitäminen ei ole järkiasia lainkaan, vaan kyse on tunteista ja nostalgista. Ihmiset haluavat satsata Kuplaan ja pitää sen kunnossa. Kuplan muodot ovat pyöreitä, ja Kurpitsatalolla ajattelutapa on pyöreää, ei kulmikasta tai jäykkää. Niin Kupla kuin Kurpitsatalokin ovat käytössä vain kesäisin, talvet levätään tallissa.

Viestisi pispalalaisille?

Pidetään Pispalan henkeä yllä ja Pispala elävänä! ■

Kirjoittaja vietti aktiivisen kesän Kurpitsatalolla leipoen satamäärin pullaa, lakaisten lautalattioita, kiinnitellen tapahtumakylttejä sekä kantaen lukkeja ulos, ja rakastui siinä sivussa Kurpitsataloon ja kaikkiin upeisiin kävijöihin, kahvilla pihapahtajiin ja taloaktiiveihin. Kiitos kaikille hienosta kesästä ja nähdään taas keväällä!

Koristele maton tarina Ilonasta

– LYHYTELOKUVA, JOSSA PIIPAHDETAAN MYÖS PISPALASSA

Aino Häyrinen, 28 vuotta, on kotoisin Joensuusta ja asunut Tampereella kuusi vuotta. Hän opiskeli lukuvuoden 2021–2022 Voionmaan opistossa elokuva- ja TV-linjalla, sekä suoritti ohessa käsikirjoituskoulutuksen. Hän sai inspiraatiota *Aina kaikkien Ilona* -lyhytelokuvan käsikirjoitukseen hyvän vastaanoton saaneesta lopputyöstään. Lopputyön jälkeen hän päättikin työryhmän kanssa jatkaa projektin parissa vielä yhden jakson verran.

Aina kaikkien Ilona -lyhytelokuva on koristele maton tarina Ilonasta, hukassa olevasta milleniaalista, jonka vauhdikasta elämää elokuvassa seuraamme. On rakkaushuolia, päihdeongelmia ja mielenterveysongelmia, mutta myös ihastumisia, unohtumattomia kokemuksia ja paljon naurua. Kaiken ihmissuhdekipuilun lisäksi Ilona ottaa kantaa yhteiskunnan ongelmiin. Elokuvaa voi luonnehtia komedialla verhotuksi satiiriksi nyky-maailmasta ja sen ilmiöistä.

Onko lyhytelokuvalla jokin sanoma?

Tämä on vaivaannuttava kysymys! Aivan kuin yritettäisiin tehdä vallankumousta, vaikka olemme alkutekijöissä. Minulla henkilökohtaisesti menee välillä ihon alle sellainen koristelu ja epärealistinen kuvaus elämästä, jota TV:ssä pääosin näkee. Kun tässä ei tehdä inhorealista draamaa, vaan komediaa, jossa yritetään tasapainoilla tragedian ja komedian rajamailla. Eli sanoma voisi olla sitä, että elämä ei ole niin vakavaa, ihmiset ovat epätäydellisiä ja yhteiskunnan normeja kannattaa kyseenalaistaa, ellei halua tylsistyä kuoliaaksi.

Joukkorahoitus ja tukijat?

Joukkorahoitus kesti kolme viikkoa ja loppui marraskuun alussa. Kulttuurilahja-palvelun (<https://kulttuurilahja.fi/>) kautta Kansan Sivistysrahasto tukee kulttuuria pitämällä yllä näitä joukkorahoitushankkeita. Emme päässeet tavoitteeseemme, mutta alun perin lähdimme liikkeelle nollabudjetista, joten kaikki lahjoitukset ovat kotiinpäin. Tärkeintä on saada kulut katettua ja työryhmä ruokittua.

Millainen työryhmä on mukana?

Porukka koostuu pääosin Voionmaan vanhoista sekä nykyisistä opiskelijoista, mutta pari koulun ulkopuolistaakin löytyy. Sekalainen sakki taitavia ja hienoja ihmisiä! Varsinkin näyttelijöiden innostus ja motivaatio projektia kohtaa yllätti iloisesti. Niin sanotusti oikeana kätenä ja kuvaajana toimii **Vesa Sinkko**, jota ilman projektin toteutus ei olisi onnistunut eli vähintäänkin puolet kunnian kuuluu hänelle!

Miksi päädyit kuvaamaan kohtauksia juuri Pispalassa?

Pispala on aivan ainutlaatuinen paikka Suomessa. Tunnelmaltaan sekä estetiikaltaan vertaansa vailla. En tiedä miten nopeasti paikkaan tottuu, mutta ainakin näin ulkopaikkakuntalaisena jokainen vierailu varsinkin kesäisin tuntuu maagiselta. Aihetta pohtiessa herää ajatus, että Pispala ansaitsisi ihan oman tv-sarjan tai elokuvan joskus. Toivon kovasti, että joskus löydän sieltä oman kodin perheeni kanssa.

Suurin haaveesi?

Päästä kertomaan Ilonan tarina alusta loppuun kaikin käänteineen. Kirjoittaa lisää tarinoita, joita ihmiset haluaisivat kuulla ja nähdä. Kaukaisena haaveena saada joskus palkkaa luovilta aloilta. ■

KATSO AINA KAIKKIEN ILONA -LYHYTELOKUVA TÄÄLTÄ (YOUTUBE)!
Huom. elokuvan jatko-osa on tällä hetkellä produktiossa, arvioitu valmistumisaika joulukuussa 2022.

”Lopputyön käsikirjoituksen rakensin yhden kohtauksen ympärille, jonka olin aiemmin kirjoittanut käsikirjoituskurssilla. Idea saattaa perustua omaan ja ystävien elämään – tai sitten ei.”

Pispala Clothing kasvaa ja kehittyy

Teksti ja kuvat: Sanna Ontto

— ENSI VUONNA KIASMAAN! —

Onni Ikonen oli tasan vuosi sitten *Pispalalainen*-lehden (*Pispalalainen 2/2021*) haastateltavana. Hänen yritys, Pispala Clothing, oli silloin alkutaipaleella, ensimmäinen vaatemallisto oli juuri lanseerattu. Onnin omaperäinen yritysidea tuottaa ekologisia muotivaatteita yhteistyössä taiteilijoiden kanssa, oli heti saanut positiivista mielenkiintoa osakseen. Vuoden aikana tamperelainen vaatebrändi on edennyt vauhdikkaita harppauksia eteenpäin. Mitä kaikkea on tapahtunut, Onni Ikonen?

Aleksis Kiven katu 15:sta ikkuna on täynnä viherkasveja. Tilaan astuessa sen rikas värimaailma ottaa syleilyynsä. Seinät on maalattu eloisasti kuvataiteilijoiden **Anna Pekkalan**, **Kim Somervuoren** ja **Emmi Kallion** visioimina. Esillä on kaksi vaaterekkiä, huoneen perällä on galleria-seinä, etualalla sohva ja pari lepotuolia. Musiikki soi. Pispala Clothing on vasta muuttanut ja sisustaminen on vielä hieman kesken, mutta tilassa huokuu jo sen monisäikeisyys. Se ei ole vain vaatekauppa vaan monien toimintojen yhdistelmä: näyttelytila, tapahtumatalo ja olotila.

Yritys testasi eri toimintojen yhdistelmäkonseptia viime kesänä toimiessaan Pyynikin uimahallin yhteydessä. Vaatteiden lisäksi liikkeessä oli vaihtuvia taidenäyttelyitä, tapahtumia, keikkoja ja työpajoja. ”Kiinnostuneita oli paljon ja palaute oli mahtavaa. Vaatemyyntiä oli isoilla prosenteilla. Sijainti oli kuitenkin vähän huono, enemmän ohikulkupaikka. Nykyinen palvelee enemmän kaupalliseen tarkoitukseen”, kertoo Onni Ikonen. Tälläkin yritys aikoo järjestää keikkoja ja tuoda siten musiikkitaitelijoita esille, galleria-seinä on vaihtuvilla taidenäyttelyillä, mutta muita tapahtumia tulee olemaan vähemmän kuin Pyynikillä toimiessa. Uutena lisänä myymälässä on tekstiilien korjauspalvelu.

Yhteistyötä ja uusia mallistoja

Vuosi sitten Onni pyöritti Pispala Clothing -yrittäjänsä yksin. Kevään aikana hän sai onnekkaiden sattumien kautta remmiinsä yhtiökumppanit, **Leena Haldinin** ja **Lauri Järvisen**. Molemmat ovat toimineet aiemmin vaatealalla, myös omien vaatemerkkien kanssa. Onni kokee löytäneensä ”huipputekijät” ja ”huippupersoonat”, heidän arvomaailmat ja missiot kohtaavat toistensa kanssa. Kolmikosta jokaisella on omat vahvuudet; Leena toimii graafisena suunnittelijana, Lauri muotisuunnittelijana ja ekonomi-taustainen Onni on eniten kaupallistaja ja konseptin eteenpäinviejä.

Onni Ikonen painottaa, että ilman yhteistyötä taiteilijoiden kanssa ei vaatteita olisi ollenkaan. Taiteilijoiden kädenjälki määrittää täysin vaatteiden olemassaolon, mutta yritys vastaa sen tuotantoprosessista. ”Haluamme nostaa mielenkiintoisia taiteilijoita esiin ja samalla tuottaa taloudellista hyötyä heille meidän tekemisen kautta. Se on perusajatus, miksi yritys on olemassa.” Vaate on ikään kuin silta-tuote taiteilijan ja kuluttajan välille. Se voi parhaimmillaan lisätä kiinnostusta taiteilijoita kohtaan, etsiytyä heidän taiteensa äärelle ja madaltaa kynnystä ostaa varsinaista taidetta.

Laadukas vaatemallisto on tähän saakka sisältänyt lähinnä unisex-paitoja; t-paitaa, hupparia ja college-paitaa. Toiminta laajenee vähitellen; talvella mallistoon on tulossa pipoja ja vilttejä ja ensi kesänä enemmän erilaisia alaosia. Tuotteen jatkuvuudesta vastaa kuluttaja. ”Vie aikaa huomata, mitkä mallit ovat hyviä, sillä tavoin tuotekehityskin elää sivussa.” Vaatteiden kohderyhmä on todella laaja, teineistä vanhuksiin. Se on herättänyt Onnissa ihmetystä ja intoa: ”Potentiaalia on paljon, kun mitään ikäluokkia ei ole suljettu pois. Monet brändit kohdistavat asian tietylle kohderyhmälle ja se ryhmä muodostuu suhteellisen pieneksi.”

Katse kohti Kiasmaa

Pispala Clothingin inspiroivan liikeidean maine on kiihtynyt ja mukaan haluavia innokkaita taiteilijoita on jo jonoksi asti. Yritys oli muutama viikko sitten ensimmäisen kerran valtakunnallisessa mediassa, *Ylen* puoli yhdeksän uutisissa ja tämä lisäsi kysyntää ja vaatebrändin näkyvyyttä entisestään.

Yhtenä isona etappina on yhteistyö Kiasman kanssa. Kiasman museokauppaan on tulossa keväällä Pispala Clothingin oma osasto. Sinne työtetään tällä hetkellä uutta mallistoa yhdessä pispalalaisen kuvataiteilijan **Ninni Luhtasaaren** ja Suomen tunnetuimman graffiti-taiteilijan **EGS:n** kanssa. ”On siistiä, että Kiasma uskalttaa lähteä tekemään yhteistyötä näin pienen tekijän kanssa. Se on myös tapa nostaa meitä jalustalle heidän brändinsä kautta.” Museokauppa on Onnin mukaan myös mahtava mahdollisuus pilotoida sitä, miten vaatemyynti toimii sellaisessa ympäristössä. ”Se toimii referenssinä maailmalle, mikäli haluamme muissakin maissa alkaa lähestyä taiteilijoita ja museoita.”

Ja miksipä ei. Yrityksellä on suuret visiot. ”Haluamme olla tulevaisuudessa uusi Marimekon kaltainen Suomi-brändi maailmalla. Se vie aikaa ja haasteita on paljon, mutta olemme huomanneet, että tämä meidän idea on niin uniikki, että se selvästi resonoi tällä hetkellä mediassa, asiakkaissa ja yhteistyökumppaneissa.” ■

PISPALA CLOTHING -MYYMÄLÄ

Aleksis Kiven katu 15. 33200 Tampere

Tästä Santalahteen uusi ravintola?

Tästä kerrottiin numerossa 2 / 2021

- > Breitensteinin huvila on rakennettu 1800- ja 1900-lukujen taitteessa ja on toiminut muun muassa pahvitehtaan johtajan konttorina.
- > Huvilalle on annettu kaavamerkintä sr-19 Kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa.
- > Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan (30.9.2021) muun muassa, että "voimassa olevassa asemakaavassa on osoitettu runsaasti rakennusoikeutta, millä on pyritty kompensoimaan suojeltujen rakennusten kunnostamisesta aiheutuvia kustannuksia."
- > Rakennusvalvonta on kehottanut kiinteistön haltijaa kunnostamaan julkisivut 30.9.2021 mennessä. Kiinteistön haltijalta on pyydetty selitystä kehotuksen noudattamattomuudesta ja uhkasakon asettamisesta.

Etsitään yrittäjää Breitensteinin huvilaravintolalle

Pispalalainen seuraa suojellun Breitensteinin huvilan kohtaloa Santalahdessa. Vuosittain **Pispalalaisessa 2/2021** vaadittiin huvilan säilyttämistä. Vuodessa Santalahteen on valmistunut lukuisia kerrostaloja, joiden varjoon huvilarakennus on unohtunut. Pian alueen kulttuurihistoria näkyy enää loft-asuntojen hinnoissa.

Pispalasta puuttuu viinibistro, jonne me kaikki keskiluokan edustajat voisimme mennä näyttäytymään ja nauttimaan ylihinnoitellun cremantin ja croisantin toteuttaaksemme pispalalaisuuttamme. Kulturelli pispalalainen viihtyy kävelymatkan päässä kotoa, ja parasta on jos alkoholiannoksen nauttimisen voi verhota harrastuksiin, kuten viiniin, ruokaan ja taiteeseen. Kun viinibistron seinillä olisi vaihtuva taidenäyttely, punaviinin ja maalausten emergenssi saisi keskinkertaisenkin viinin ja taiteen miellyttämään vaativampaa makua.

Löytyisikö toimija, joka olisi kiinnostunut loihtimaan huvilasta vaikkapa ravintolan? Edesmenneen Pispalan Bistro Pihan asiakaskunnalla lienee patoutunutta tarvetta päästä naapuruston viinibistroyon. Santalahden megalopolin puolella riittää asiakkaita useampaankin uuteen ravintolaan. Kulttuurihistoriallisesti merkittävään vanhaan rakennukseen perustettava taidegalleria puhuttelisi kenties myös rahoitushakemuksissa.

Breitensteinin huvilan ja tontin omistaa Pohjola Rakennus Oy. Pohjolan hankejohtaja **Erkki Ikonen** ottaa ilolla vastaan kehitysideat huvilan kohtalosta, ja hän kehottaakin huvilan jatkokäytöstä kiinnostuneita toimijoita ottamaan häneen yhteyttä. Hän myös keskustelisi mielellään Pispalan yhdistysten kanssa vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista rakennuksen suhteen. Hän näkee rakennuksen ja sen ympäristön arvon, mutta myöntää että mikään huvilaan liittyvä liiketoiminta ei kuulu Pohjolan ydinbisnekseen.

Tampereen kaupungin rakennusvalvonnassa henkilöstö on osittain vaihtunut, ja Breitensteinin huvilan tapausta käsitelleen tarkastusinsinöörin **Katja Rajaniemen** työ on jäänyt kesken. Tavoitan rakennusvalvonnasta usean tehtävän työkuorman alta tarkastusinsinööri **Juha Lehtilän** kommentoimaan huvilan tilannetta lyhyesti. Rajaniemen virassa ei valitettavasti hänen jälkeensä ole ollut ketään edistämässä asiaa, ja Lehtilä valittelee resurssivajasta näissä tehtävissä.

Asemakaavamuutoksen viranomaisneuvottelun kokouspöytäkirjassa 1.11.2021 on vaadittu Pohjolalta lisätutkimuksia rakennuksen kunnon arvioimiseksi. Tämän

jälkeen tarkastusinsinööri Katja Rajaniemi ehti käydä Pohjolan kanssa sähköpostikeskustelua, jossa vaadittiin mahdollisen lisäturmeltumisen torjumista sekä ulkopuolisten pääsyn estämistä rakennukseen. Yksilöityjen kunnostustoimenpiteiden vaatiminen edellyttää edellä mainittuja lisätutkimuksia tarvittavien toimenpiteiden arvioimiseksi. Asian käsittelyä ei ole viety rakennusvalvonnasta ympäristö- ja rakennusjaostolle asti, joka viranomaisena voisi asettaa sakkoja Pohjolalle.

"Huvilarakennus vaatii rajuja kunnostustoimenpiteitä, mutta millekään akuuteille toimenpiteille ei ole tarve. Pienemmän luokan korjausrakentaminen ei paranna tilannetta", Ikonen kertoo puhelimesta. Huvilan kunnostus olisi kuulemma hyvä projekti jollekin perinnerakentajalle ja Pohjola voisi osallistua rakentamiseen tarjoamalla materiaaleja. Rakennuskulttuurikeskus Piiru kiinnostuu tässä kohtaa ja aikoo aloittaa keskustelun korjauksista Pohjolan kanssa. Rakennusliike ei ala myydä huvilassa pullaa, joten mikä olisi se toimija ja liiketoimintamalli, jolla huvila saataisiin hyötykäyttöön? Ikonen heittää ilmoille ajatuksen, voisiko huvilalle löytää uuden käyttötarkoituksen ideakilpailulla. ■

IMarket
TAHMELA

Länsipääty

Tässä artikkelissa käsitellään kokonaisvaltaisella otteella tapahtumia ja tilannekuvaa Uittotunnelista länteen.

Yhdyskuntarakenne ja palvelut

Hyhky on saanut osakseen paljon uutta rakennuskantaa viimeisen parin vuoden aikana. Maaperän arvon nousun myötä moni piha-alue on pilkottu ja osoitettu uuteen käyttöön. Tämä kehitys on tapahtunut pääasiassa ilman vanhan rakennuskannan menetystä, mikä on hyvin ilahduttava asia. Samaa voi sanoa rakennusmassoista, mitkä ovat pysyneet maksimissaan 2-kerroksisina ja pienimuotoisina. Uusien rakennusten arkkitehtooninen ilme on tosin aikakautensa hengen mukaista – pääsääntöisesti aika kesyä ja kustannustehokkuuteen pyrkivää.

Kasvavan kaupungin yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on väistämätöntä, joten positiivisiin vaikutuksiin keskittyminen on paikallaan tässäkin yhteydessä. Esimerkiksi siihen, että tiivis ja matala rakentaminen valmiin kunnallistekniikan piiriin on ekologisesti hyvin järkevää. Samoin alueen suurempi asiakasmäärä tuo enemmän takeita lähipalvelujen olemassaololle.

Hyhkyn palveluvalikoima onkin ollut viime aikoina kovassa myllerryksessä. Pispalan neuvolan toiminnan taannoinen lopettaminen ja kesällä tapahtunut rakennuksen purku oli yksi suurimmista takaiskuista. Liiketilat osoitteessa Pispalan valtatie 83 ovat olleet myös jo yllättävän pitkään tyhjiillään. Käytettyjä tietokoneita välittävä liike vaihtoi myös maisemaa kesän jälkeen.

Hyhkyn kirjeenvaihtajan raportti

Kuva: Saima Ylipihlaja

Toivottavasti tyhjät tilat löytävät pian toimintaa sisälensä. Lähipalvelut synnyttävät kaupunginosalle palan sen sielua. Ne tarjoavat jotain sellaista, minkä arvon huomaa varsinkin liikuntakyvyn ollessa rajallinen, mutta myös ajan säästämisenä arjessa. Onneksi tarjonta on edelleen suhteellisen monipuolinen – muun muassa ruokapaikat, parturi-kampaamot ja eläinlääkäri tuovat iloa monen hyhkyläisen arkeen.

Ihmisen toiminta ja yhteisö

Aktiivisten lapsiperheiden määrän lisääntymistä viime vuosina ei ole voinut jättää huomaamatta. Pättiniemenpuisto on ollut jo pitkään tiettyinä vuorokaudenaikoina täynnä elämää ja tarjoaa virikkeitä ikään katsomatta. Päivittäiseen tarpeeseen vastaavan toiminnalliseen alueeseen sidotut sosiaaliset rakenteet muodostuvat optimiolosuhteissa kuin itsestään, jos asenne on vastaanottavainen. Pispalaronraitin ja Uittotunnelin välissä sijaitseva Heinämäki oli viime talvena todella kovassa käytössä ja mäenlaskemiseen muodostuneen alueen laajuus oli suurin mitä muistan olleen koskaan täällä asuessani.

Aktiivinen lähiympäristöä rikastuttava elämäntapa on 2020-luvun juttu. Kaupunkia ja virallisia yhdistyksiä ei välttämättä tarvita moottoriksi, vaan asioita tehdään itse ja aikailematta. Ihmiset viettävät aikaansa myös

Monikaan ei tiedä, että kuvan penkit ovat Ylöjärven uimahallin pukuhuoneiden penkkejä, jotka remontin yhteydessä kymmenisen vuotta sitten kierrätettiin uusiokäyttöön. Kuva: Sami Ylipihlaja.

taloyhtiön alueella, kadunkulmassa tai etupihoillaan. Tekeminen ei tapahdu vain suljettujen kaihtimien tai julkisivun takana – moni toteuttaa piknik-tuokion vain parin sadan metrin päässä kodistaan. Kylpytakki päällä kohti laituria tai kalliorantaa vaeltavat paikalliset asukkaat olivat kuluneena vuonna varsin tavallinen näky. Myös ohjatut puistojumput ovat juuri sitä yksityisen ja julkisen tilan rajan hämärtämistä, mitä omaleimaisen kaupunginosakulttuurin muovautuminen tarvitsee. Kun koulun tarjoamat vapaa-ajan toiminnan puitteet ovat olleet vaatimattomat pitkän remontin ajan, tila on löytynyt toisaalta ja toiminta sopeutunut olosuhteisiin. Ihmiset ovat siis ottaneet tilan haltuun alueen tarjoamaa

elämän sisältöä sekä yhteishenkeä kohottavalla tavalla. Jokainen asukas voi vaikuttaa tähän aina kotinurkilla pyöriessään. Asuinalue on juuri niin viihtyisä kuin sen asukkaat ja ympäristö siitä tekevät. Pidetään huolta tästä, jotta täällä olisi jatkossakin ihmisen hyvä olla ja tehdä.

Sami Ylipihlaja

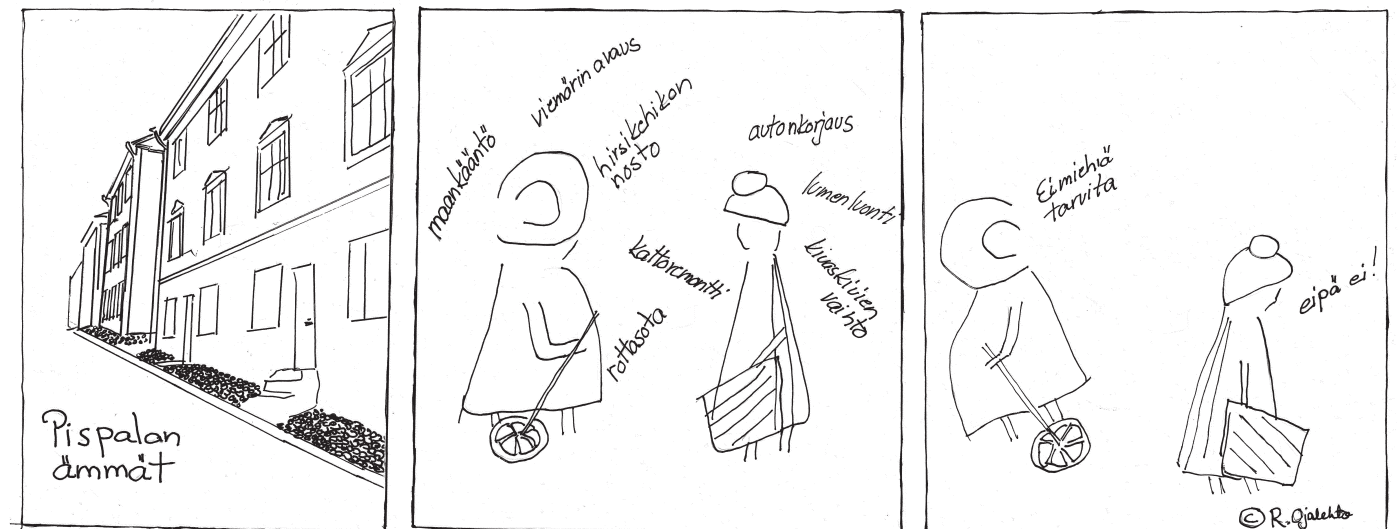
HTM aluetiede/ympäristöpolitiikka

Paikallinen kulttuuritoimija

Työskentelee Tampereen kaupungilla

työhyvinvointipäällikkönä

Koti Hyhkyssä vuodesta 2006

Ari Johansson

– PITKÄN LINJAN VALOKUVAAJA

Ari ja Isto Johanssonin valokuvanäyttely elämästä 1970-luvun Pispalassa on tällä hetkellä esillä Tahmelan huvilalla. Valokuviin on tallentunut ikimuistoisesti niin kadonnutta Pispalaa kuin yhä edelleen havaittavaa harjun henkeä. **Pispalalaisen päätoimittaja Jussi Lahtinen vieraili Ari Johanssonin, Nekalan Ruotsalaiskylään pesiytyneen paljasjalkaisen pispalalaisen luona ja kyseli valokuvaajan elämästä sekä työstä.**

Pispalan poikia

Johanssonin sukua voidaan pitää todellisena kanta-pispalalaisuuden ilmentymänä. Suku on vaikuttanut Pispalan alueella jo viidessä polvessa. Johansson ei tarkkaan muista sitä, miten suku alun alkaen päättyi Ala-Pispalan ja Hyhkyn seudulle, mutta 1900-luvulla suvun tarina punaisella harjulla oli ”se tavallinen” – eli työläistarina. Johanssonin suvusta osallistuttiin sisällissotaan punaisten puolella, kärsittiin sodanjälkeisestä vankeudesta, toimittiin teollisuusammateissa muun muassa Tampellassa ja kärsittiin viheliäisistä ammattitaudeista – ”kuten vaari pölykeuhkosta”, sanoo Johansson.

Johanssonin (s. 1955) vietti lapsuutensa jo kadonneen Rantakylän läheisyydessä. Koti oli Rajaportin saunan kohdalla Pispalan valtatie 27:ssä sijaitseva mansardikattoinen kerrostalo. Kuusihenkinen perhe asui noin kahdenkymmenen neljän neliön kokoisessa asunnossa. Kontrasti nyky-Pispalaan on silmiinpistävä. Myös asuinympäristönä harjun alue on muuttunut. Johansson nostaa lapsuuden yhdeksi ”merkkipaaluksi” vuoden 1959, jolloin hän katkaisi sormensa Pyynikin hiekkarannan painostolavalla. Seuraavalta vuodelta hän muistaa tilanteen, jossa jäi auton alle Pispalan valtatiellä. Lasten leikkipaikkana Näsijärven puoleiset teollisuusalueet eivät myöskään olleet sieltä turvallisimmasta päästä. Johansson muistelee OTK:n tikkutehtaan tukkikasoja,

joiden päällä pispalalaislapset – hengenvaarallisesti – leikkivät. Nykyään Rantakylän rakennuskanta on lähes kokonaisuudessaan hävinnyt Santalahden uusien kerrostalojen tieltä.

Valokuvaajaksi vasemmistolehteen

Johansson korostaa Pispalanharjun vasemmistolaista henkeä 1960–70-luvuilla. ”Kyllähän kahtiajakoa oli, niin kuin teollisuuspaikkakunnilla yleensä aina. Porvarit olivat porvareita, sitten oli kansandemokraatit ja kommunistit, demarit eivät olleet niin äänekkäitä”, muistelee Johansson. Lehtiä kotiin tuli *Hämeen Yhteistyö*, *Kansan Uutiset*, joka lopulta vaihtuikin *Tiedonantajaan* ja *Neuvostoliitto*-aikakausjulkaisuun. Isä oli luottamusmiehenä Takon kartonkitehtaalla. Usko Neuvostoliittoon ja sosialismiin oli vahvaa, mutta erityisesti 1970-luvun lopulle mentäessä epäilyt suurvallan mahtia kohtaan alkoivat voimistua.

Johansson valmistui ammattikoulusta painajalinjalta 1970-luvun alussa, jonka jälkeen hän isänsä jalanjäljissä työllistyi tamperelaisen teollisuuden palvelukseen. Valokuvaaminen oli alkanut kiinnostaa samalla, kun veli Isto hankki perheeseen ensimmäisen kameran. Työläisnuorisopäiville Johansson osallistui ja otti valokuvia, jonka jälkeen hän meni ”ihan vaan pökkana” SKDL:n *Hämeen yhteistyö* -lehden toimitukseen kysymään valokuvien julkaisua tai mahdollisuutta toimia

Ari Johansson olohuoneessaan Nekalan Ruotsalaiskylässä. Kuva: Jussi Lahtinen.

Ari ja Isto Johansson Fontanka-Foton Kuninkaankadun liikkeessä. Kuva Fontanka-Foto.

myöhemmin avustajana. Johansson alkoikin käydä kuvauskeikoilla viikonloppuisin päivätyönsä ohessa. Lopulta vakituisen valokuvaajan irtisanoutuessa Johansson sai vakiviran. *Hämeen yhteistyön* ”oma pienoismaailma” tuli näin tutuksi. Jos vasemmistolainen lehtimaailma kiinnostaa, kannattaa käydä katselemassa toimittaja Ilkka Lappalaisen ja Johanssonin keskustelu Pispalan kirjasto Youtube-kanavalta, otsikolla ”Ilkka Lappalainen – Rapistuvan Kremlin renkinä (8.11.2022)”.

Yrittäjäksi veljen kanssa

1970-luvun loppupuolella Johanssonia kehoitettiin perustamaan oma yritys. Ari, veljensä Iston kanssa alkoikin pyörittää Fontanka-Fotoa. Työläisperheen pojista tuli näin yrittäjiä. *Hämeen yhteistyön* kanssa yhteistyö loppui 1970–80-lukujen vaihteessa. Muutenkin lehtikuvien kysyntä laski toimittajien ottaessa itse usein juttukuvansa. Johanssonin veljekset saivat kuitenkin uusia asiakkaita valokuvien ja filmien kehityksen osalta. Esimerkiksi yritys kehitti kuvia ammattikuvaajille, museoille, eri viranomaisille kuin vaikkapa silmälääkäreille silmäpohjakuvia. Yritys työskenteli myös liikenteen tolppakameroiden ja pankkien turvakameroiden tallenteiden parissa. Samalla merkittävä tulonlähde oli vanhojen, esimerkiksi viinakorteihin liitettyjen kuvien kopiointi ja korjailu muistotilaisuuksiin muistopöydälle.

Digitaalisuus luonnollisesti muutti liiketoimintamallia merkittävästi. Johansson korostaa, että 2000-luvun kuluessa valokuvaamot ovat joutuneet altaalle – kun yhdellä klikkauksella valokuvatiedoston saa ympäri maailmaa, ei valokuvien kehittäminen enää lyönyt leiville. Valokuvaamoiden on pitänyt monipuolistaa

toimintaa, ”esimerkiksi pienillä paikkakunnilla saattaa olla valokuvaamo-kukkakauppa-yhdistelmiä”, sanoo Johansson.

Paluu Pispalaan

2000-luvun alussa Ari Johansson palasi Pispalaan kuin **Lauri Viita** konsanaan. Hän osti tällöin legendaarisen **Kirsti Hildénin** vuonna 1956 perustaman valokuvaamon. Pispalan valtatie 27:ssä sijainneen liiketilan omistajavaihdoksesta tehtiin komea juttu myös *Pispalalaiseen* (3/1999). Johansson pyöritti valokuvaamo kymmenisen vuotta, jonka jälkeen matka vei ilmavalokuvaajaksi sekä yritysmyyntiin palkollisena ja siitä hiljalleen hyvin ansaitulle eläkkeelle. Liikkeen lopetukseen vaikutti paljon valokuvauksen siirtyminen digiaikaan.

Nykyään Pispala on miehelle rakas lapsuuden ympäristö, mutta myös luottamustehtävien kenttä. Johansson on toiminut muun muassa pitkään Pispalan saunayhdistyksen puheenjohtajana. Johansson on myös merkittävä kotiseutuvalokuvaaja, jonka Pispala-kuvat ovat **Juhani Riekkolan** *Pispala*-teoksen (1976) sekä **Jarmo Janssonin** *Paluu Pispalaan* -teoksen (2005) ohella alueen visuaalisen dokumentaation kulmakiviä. Esimerkki Johanssonin kuvat Näsijärven täytöstä 1970-luvulta ovat ainutlaatuisia. Kuvat on lahjoitettu suurelta osin Työväenmuseumo Werstaan arkistoihin, ja niihin pääsee tutustumaan museon verkkoarkiston kautta (<http://www.arjenhistoria.fi/>). Tallennus arkistoon jatkuu edelleen ja nyt ollaan vuoden 1975 kesässä menossa.

Pispala ei miehestä siis lähde, vaikka sitä nykyään Nekalasta käsin tarkastellaankin. ■

Teksti: Jari Eerola

Kuva: Eeroloiden kotialbumi

Eerolan ruoka- ja sekatavarakauppa, Pispalanharju 24

Pispalanharju 24 – Eeroloitten talo

Pispalanharju 24:n tontti on jaettu kahteen osaan. Pispalanharjun-kadun puoleisella tontilla on nykyään Tampereen kaupungin sähkökeskus ja parkkipaikka. Aikaisemmin tontilla oli Eeroloitten kotitalo. Eerolat muuttivat Pispalanharjulle vuonna 1921.

Eeroloitten asuttama Pispalanharju 24 ei kuulu niihin taloihin, joita olisi mainittu Pispalan kohdeluetoissa, sillä se purettiin 1970-luvun alkupuolella. Samaan osoitteeseen on merkitty toinenkin talo, joka on osittain Rinnekadun puolella. Jostain syystä koko Eeroloitten talo on kuin unohtunut Pispalan historiasta. Pispalalanharju 24:n tontilla oli aikoinaan kuitenkin iso talo, jossa oli kolme rappua, iso kivijalka ja piha. Kivijalassa toimi jonkin aikaa suutarin liike. Talossa oli

pitkään myös Eerolan sekatavarakauppa, jonka omisti isoäitini äiti **Emma Sofia Eerola**.

Talon historia ei ole mitenkään kovin mukavaa muisteltavaa. Ensinnäkin siksi, että se tuo mieleeni oman karun lapsuusympäristöni, vaikka kivaakin Pispalassa toki oli ollut. Toiseksi talon historia kertoo myös siitä, millaista elämä voi olla, kun mikään ei mene niin kuin pitäisi.

Pispalanharjun 24 osoite on muuttunut moneen kertaan tai sitten siitä on vain käytetty erilaisia nimityksiä. Kun Pispala oli osa Pohjois-Pirkkalan pitäjää, oli esimerkiksi useissa postikorteissa osoitteena ”Pispalan kylä 68”, erikseen kirjoitettuna. Joissakin korteissa mainitaan ”Pispala Harju 68”, ”Harjutie 24” ja joskus ”Pispalan Harjutie” tai ”Pispalanharjutie 24”. Postinjakajan on siis täytynyt tuntea alueen asukkaat, jotta kortit ja kirjeet ovat päässeet perille. Ehkä osoitteiden nimien eri variaatiot kuvastavat jonkinlaista epämääräisyyttä Pispalanalueen alkutaipaleista. Isoisoäidilläni Emma Eerolalla ja hänen aviopuolisollaan **Kustaa Eerolalla** oli tonttimaahan vuokraoikeus, jonka arvo perunkirjoituksessa oli 50 000 markkaa. Siitä, millainen sopimus oikeastaan oli, ei ole enää tietoa.

Talon historiaan liittyy oman sukuni erikoisia vaiheita. Minulla on vielä tallella Emma ja Kustaa Eerolan yhdessä laatima testamentti, josta käy ilmi joitakin sukuni kiemuraisia kuvioita. Testamentissa osoitteeksi on laitettu virallisempi tieto, jonka mukaan tontti on ollut ”Pispalan kylän tontti no. 68”. Testamentissa mainitaan, että Emmalle oli jäänyt aikaisemmasta avioliitosta kaksi lasta: **Eino Anselm Eerola** (1900–1941) ja **Aino Sofia Vendelin** (1894–1939). Näistä Eino oli isäni **Veikko Eerolan** isä. On todennäköistä, että Einon oikea sukunimi oli kuitenkin Vendelin. Kustaa ja Emma Eerolalla ei ollut nimittäin yhteisiä lapsia ja tästä syystä Kustaa on ehkä halunnut nimetä Einon omalla sukunimellään eli Eerolalla, Eerolan suvun jatkumisen takia. Tätini (Toinin) mukaan Emma ja Kustaa eivät kuitenkaan olleet virallisesti avioliitossa mutta tätä väitettä en ole selvittänyt. Mielenkiintoista on sekin, että joissakin postikorteissa myös Ainin sukunimi on Eerola.

Talon historian ehkä yksi suurimmista ongelmista lähti vyörymään siitä, kun Emman aviomies Kustaa Eerola kuoli vuonna 1931. Vastoinkäymiset jatkuivat, kun Emman tytär Aino kuoli 1939. Hän oli kuollessaan vasta 45-vuotias. Tapahtumat seurasivat toisiaan ja Eino, eli

isoisäni, kuoli vuonna 1941. Tapaus oli traaginen ja nolo koko suvulle. Isäni ja tätini kertoman mukaan Eino oli sotarintamalle palatessaan ollut niin humalassa ettei muistanut tunnussanaa ja omat olivat ampuneet hänet. Emma Eerola menetti siis kummatkin, lapsensa ja aviomiehensä hyvin lyhyen ajan sisällä.

On todennäköistä, että erilaisten vastoinkäymisten takia talo alkoi rapistua. Lisäksi talossa vuokralla ollut suutari jätti vuokriaan maksamatta ja hänet hädettiin lopulta. Ongelmia oli myös veden kanssa. Vesi tuli tontilla olevaan kaivoon mutta joka talvi putket jäättyivät. Tätini mukaan vettä piti hakea ämpäreillä Kivirannan saunalta.

Isäni äiti, siis isoäitini Akraseena (Seena), jäi Emman kuoltua yksin hoitamaan taloa ja kahta lasta. Jossain vaiheessa isäni Veikko Eerola otti ohjat käsiinsä ja alkoi käydä töissä. Alku näytti hyvältä mutta epäonneksi isäni oli oman isänsä tapaan viinamiehiä. Mihin vain hän ryhtyi, päättyi se lopulta siihen, että hän joi kaiken. Pientä toivoa oli näkyvissä, kun hän aloitti kaupalliset opinnot ja otti sitä varten pankista lainaa. Alkuun meni hienosti ja hän sai töitä, työsuhdeauton ja jopa oman puhelimen. Talon kohtalo kuitenkin sinetöityi siinä vaiheessa, kun hän jäi kiinni rattijuoppoudesta ja joutui Porkkalaan vankilaan sekä luonnollisesti menetti tässä yhteydessä myös työpaikkansa. Kun pankki alkoi periä takaisin opintolainaa, ei hän kyennyt maksamaan sitä. Lainan panttina oli ollut talomme eli Pispalanharju 24. Kaupunki pakkolunasti talon velkoja vastaan. Talo oli tässä vaiheessa jo niin huonossa kunnossa, että kaupunki päätti purkaa sen. Muistan vielä sen, kun kuorma-autoon lastattiin kaivinkoneella talomme rippeet.

Pispalan kummallinen henki veti perhettämme kuitenkin niin sitkeästi puoleensa, että asuimme vielä muutamia vuosia Pispalanharju 14:ssä. ■

Hannu Salaman ”Pispala-eepos” 50 vuotta

Hannu Salaman *Siinä näkijä missä tekijä* -romaanin (1972) ilmestymisestä tuli tänä syksynä kuluneeksi puoli vuosisataa. Romaani oli Salaman kahdestoista teos, mutta tosiasiaa Salama oli alkanut ideoida sitä jo ennen esikoisteoksensa *Se tavallinen tarina* (1961) ilmestymistä. Vuonna 1962 hän jo selostaa kirjansa aihepiiriä kustannustoimittajalleen **Tuomas Anhavalle** näin:

”Joskus -42 perustettiin Pispalassa neuvostovastaisen sodan vastarintaliike, oltiinpa niinkin vitsikkäitä että laadittiin jäsenkortit, joita valtiollinen poliisi sitten etsiskeli minunkin silmiäni nähden. Non niin, into oli valtava, mukana olivat nuoret sekä vanhat, ja kun pidätykset oli suoritettu toveri Kavaltajan alkuunpanemana, luettiin kuolemantuomiot keskim. 16–17-vuotiaille poikasille, joitten rikosluetteloon mahtui ainakin kaksi murtovarkautta (kirjoituskone ja monistuskone propagandalehtisiä varten + myytäväksi tarkoitettuja vaatteita), rautatien rikkominen asejunan alta (epäonnistui) sekä muuntoaseman rikkominen pommituksen ajaksi (josta siitäkään ei ollut nähtävästi sanottavaa vahinkoa). Vanhat, isäni mm. osasivat luistaa kelkasta, mutta nämä nuoret hullut ne tekivät sabotaashia ja joutuivat vastaamaan. Ainakin yksi kidutettiin kuoliaaksi poliisilaitoksella, toinen ripustettiin autonperään ja annettiin kyytiä kunnes henki lähti, kolmas hoippui kaljupäisenä rauhan tultua ihmisten ilmoille jne.”

Jatkosotaa vastustava maanalainen liike, jonka pispalaisia jäseniä Salaman vanhemmat Mirjam ja Sulo sekä Mirjamin vanhemmat olivat, oli pitkään vaiettua sotahistoriaa. Hämmästyttävän vähän siihen – samoin kuin virkavallan suorittamiin sodanvastustajien kidutuksiin

– puututtiin myös *Siinä näkijä missä tekijän* julkisessa vastaanotossa. Kohu teoksesta silti syntyi. Toisin kuin *Juhannustanssien* (1964) kohdalla, nyt loukkaantui vasen äärilaita. Heidän mielestään Salama antoi liian kielteisen kuvan kommunisteista.

Siinä näkijä missä tekijä on merkittävä teos, ei pelkääntään työläisten Pispalaan sijoittuvana ja sen todellistakin historiaa valottavana romaaniklassikkona vaan koko yhteiskunnallisen realismin uudistajana Suomessa. Pitkän työstämisprosessinsa aikana Salaman idea vastarintaromaanista ehti myös muuttua. Teoksesta tuli monitasoinen ja -ääninen kokonaisuus, jota voi luonnehtia myös sukukronikaksi, kehitysromaaniksi ja 1970-luvun proosan voimanosoitukseksi. Se elää ja puhuttelee yhä.

Milla Peltonen

Hannu Salama -seuran sihteeri ja Salama-elämäkerran Paperilla seisova Perkele (Into 2016) kirjoittaja.

Piirun työnjohtajat Keimo Ketvell ja Santtu Virta istutettiin testimielessä jalkapuuhan Piirun pihamaalla.

Häpeisit edes!

Teksti: Katja Wallenius

Kuva: Hannele Autio

Pirkanmaan rakennuskulttuurikeskus Piirulla valmistettiin vanhanajan jalkapuu. Jalkapuun ensiesiintyminen oli Wanhan ajan markkinoilla 15.10. ja suosio oli taattu.

Jalkapuu häpeärangaistuksena otettiin Suomessa käyttöön Turun pappeinkokouksen päätöksellä vuonna 1660. Jalkapuu sijoitettiin usein näkyvälle paikalle kirkon läheisyyteen tai jopa kirkon eteiseen. Tosin kouluissa oli jalkapuuta käytetty jo aiemmin oppilaiden kurittamiseen. Jalkapuurangaistus lakkautettiin vuonna 1848. Vaan olisiko sille jälleen käyttöä laajemminkin?

Piirulla jalkapuu rakennettiin perinteiseen malliin. Kaksi hirttä päällekkäin, hirsissä kolottuna reiät jaloille. Hirret on liitetty yhteen saranalla toisesta päästä ja toisessa päässä on lukko, jonka saa kiinni. Näin häpeämässä olevat eivät pääse livistämään.

Lainaa Piirun jalkapuu

Piirun jalkapuu otettiin käyttöön Tahmelan Huvilan Wanhan ajan markkinoilla 15.10. Jalkapuu herätti kiinnostusta ja siinä nähtiinkin useampi markkinakävijä istumassa päivän mittaan.

Jalkapuuta on määrä kuljettaa Pispalan eri tapahtumissa ja sitä voi myös saada lainaksi. Keväällä 2023 Pispalan Karnevaaleille häpeäjät voivat tuoda nimettömänä kirjoitettuja katumiaan ja itselle häpeää tuoneita asioita. Näistä kootaan Pispalan häpeälistaa, joka tuonee esille nykypäivän häpeää tuottavia asioita. Vai häpeääkö kukaan enää mitään? Syytä varmasti olisi ■

Helvi Salosen matkakertomukset osa 3 - kävelyretki Nokialle

Jatkoa Pispalalaisissa 2/2021 ja 1/2022 alkaneeseen juttusarjaan

Kertomus: Salosen suvun kokoelmat

Kuvatekstit ja alaviitteet: Pispalalaisen toimitus

Palaamme ajassa taaksepäin. Talvi ei ottanut joulukuussa 1932 tullakseen. 18-vuotias **Helvi Salonen** oli liittynyt Ahjolan Retkeilykerhoon. Sunnuntaipäivänä, josta Helvi tässä kertoo, mitattiin Tampereella +8 asteen lämpötila.

Ahjolan Retkeilykerhon retki Nokialle 18 XII 1932.

Hämärsi aamu 18 p. joulukuuta vuonna 1932. Joukko iloisia ja reippaita retkeilykerholaisia oli kokoontunut Ahjolaan retkellelähtöä varten. Kukin kertasi mitä oli ottanut evääkseen. Puhe hiljeni, kas sieltähän näkyi tulevan Retkeilykerhon johtaja aviosiippansa kanssa. No nyt matkaan vain, jotka myöhästyvät, saavat jäädä.

Retki oli täksi kerraksi suunniteltu Nokialle. Kirjava ja meluinen oli se sakki, joka purkautui ulos Ahjolan portista. ”Meidänkin äiti tohisi että täällä on kuraa, mutta eihän täällä mitään kuraa ole”, puhui Lindroosin Esteri astellessaan

asfalttia¹. Kyllä Raholassa oli toista, siellä oli kuraa vaikka Pispalankin edestä.

Lauloimme melkein koko matkan, eikä ihme-kään, sillä olihan joukossamme parhaat sopraanoit. Elssakin oli hyvää ja tarjosi muille rusinoita. Erään talon portista ulos kimposi kiukkunen rakki, ja oli kai aikomus syödä Annikki suuhunsa, mutta kun pääsimme väliin. Eihän se piski kovin suuri ollut, mutta kiukkunen, sitä se oli.

Nokialle päästyämme menimme ensin katso-maan kirkkoa. Se olikin kaunis, vallankin katto,

¹ Pispalan valtatie itäpää oli vastikään kestopäällystetty.

Pispalan valtatie ja Lielahdentien risteys. Kun Pispalan ahde oli tultu alas, reitti Nokialle jatkui risteysen ohi kohti Winterin mutkaa, ja siitä vasemmalle pitkin vanhaa Nokiantietä. — Pispalan Moreeni ry:n kuva-arkisto, arviolta 1920-1930-luku, kuvaaja tuntematon.

siinä oli sininen pohjaväri ja hopeanvärisiä tähtiä. Se oli kuin tähtitaivas. Kirkosta tultuamme katselimme hautausmaata.

Aloimme marssia eteenpäin. Kaukana metsän reunassa huomasimme Järvisen tarkat, aina ympärilleen tähyilevät silmät jonkinlaisen korkean rakennuksen. Näkötorni, päätteli hän, ja sinne menemme. Kyllä se hirvitti, sillä olimme jo melko väsyneitä, ja vielä matka jatkuisi. Hyvää ei saa helpolla, ja se on tosi, sillä astellessamme Koskenmäkeä kohti saimme kahlata kurassa.

Pysähdyimme sillalle ihaillemaan Nokian koskea. Hetken käveltyämme huomasimme olevamme Järvisen näkemällä ”näkötornilla”, jonka saimme tietää rakenteilla olevaksi palotorniksi. Rakennuksen ympärillä olevilla tellinkeillä pojat kiipesivät ylemmäs ja ylemmäs. Viimein he olivat jo viimeisellä huipulla. Me tytöt olimme jääneet alas, ja kuuntelimme mitä pojat meille tiedoittivat näkevänsä. Aikansa huijattuaan, ja saatuaan Nokian nuoremman polven liikkeelle, alkoivat he alaslaskun.

Tästä retkeilykerholaisten matka alkoi. Toimitilojen puuttuessa Ahjola oli vuokrannut lokakuusta 1932 käyttöönsä pastori Eskil Renforsin talon, nykyiseltä osoitteeltaan Erämiehenkatu 18A-B. — Keväällä 1936 Ahjola jäi taas kodittomaksi, mutta asettui jo syksyllä Laaksosen huvilaan Tahmelaan. — jvt 2021.

Vihnusahde, oikealla Vihnusjärvi. Kovin samanlainen näkymä toivotti ahjolalaiset tervetulleiksi Nokialle, joskin kuva on jo vuonna 1906 kulkeneesta postikortista. — Pispalan Kirjastoyhdistyksen kuva-arkisto.

Nyt oli meillä jo kova nälkä. Lähdimme hake-
maan Kerholaa. Vihdoin löysimmekin sen
monien kuraisten ja mutkaisten teiden takaa.

Alkoi syöminen gramofonin soittaessa ”Tonavan
aaltoja”. Luulen kyllä, että ruoka olisi maistunut
ilman soittoakin. Kyllä elämä taas hymyili.

Kun kaikki olivat syöneet, lähdimme Nokian
toistakin laitaa katsomaan. Tarkastimme ulkoa
ja sisältä asematalon, joka oli sellainen taval-
linen lautakasa kun Tampereenkin asematalo.
Asemalta lähdimme oikotietä kirkolle. Kyllä se
oli eri rämpimistä. Tie oli savivelliä ja jalkamme
upposivat sinne nilkkoja myöden. Vihdoin sel-
visimme ja menimme Vihnusjärveen viruttele-
maan savea kengistämme. Toiset pesivät kalos-
sinsa oikein sisältä, sillä eiväthän he voineet
esiintyä Pispalassa likasilla kalosseilla.

Nyt olimme jo tarpeeksi nauttineet Nokiasta ja
mieli halasi jo takaisin Pispalaan. Lähdimmekin
astelemaan maantietä. Hetkisen kuljettuamme
menimme harjuun, jossa aloimme juosta ”leski
edestä”.²

Juoksimme niin kauan kunnes väsyimme.

Toiset lähtivät takaisin maantielle, mutta me jat-
koimme matkaamme harjua pitkin.

Eksyimme metsässä pahan kerran ja vihdoin
olimme rautatiellä. Arvelimme oikeaa suuntaa
ja lähdimmekin sitten oikealle. Kaukana hää-
möitti pikkuinen musta pilkku, jonka arvelimme

² Juoksuleikki ”leski edestä, pari takaa” tunnetaan myös
nimellä ”viimeinen pari uunista ulos”.

olevan vahdin. Suunnittelimme jo miten livistäi-
simme pakoon, jos hän alkaisi meille lukea lakia.

Nyt oli mies vain muutaman metrin päässä.
Olimme viattoman näköisiä ja joku kysäsi:
”Paljonkohan on matkaa vielä Epilään, ja onko-
han se yleensä täällä päin?” ”Onhan se”, murahti
ukko, ”ja sinne on matkaa noin 4 km.” Kiitimme
ukkoa hyvin nöyrästi, sillä pelkäsimme että hän
todellakin olisi joku valtion virkamies. Mitään
erikoista ei kyllä tapahtunut ja pääsimme jatka-
maan matkaamme. Kaikki oli mielestämme niin-
kuin olla pitääkin ja astelimme reippaasti eteen-
päin. Meidän sakissamme oli neljä henkeä: Mila,
Esteri, Herra Järvinen ja mnää.

Huomasimme erään talon pihassa kaivon
ja tietenkin meidän kaikkien tuli kova jano.
Poikkesimme siis juomaan.

Otimme taas hyvän vauhdin ja aloimme mars-
sia eteenpäin. Vihdoin saavuimme Epilään jos
aloimme panna juoksuksi, jotta saisimme toi-
set kiinni. Saavutimme heidät vasta Pispalan
torin luona. Olimme taas yksi sakki niin kuin
lähtiessämme.

Olimme nähneet pitäjäämme sieltä toiseltakin
kulmalta sekä myötä- että vastapuolelta. ■

Nokian Kerhola, jossa gramofoni säesti retkikerholaisten ruokailua, rakennettiin 1929-1930. Suomen Gummitehdas Oy:n toimitusjohtajan Eduard Polónin työväelleen lahjoittama upea seuratalo oli ja on nähtävyys jo sinänsä. — jvt 2022

Joulusatu

Teksti: Timo Virtanen

Lähdin ennnen lumen luotumista.

Ajatukset kääntyivät siihen suuntaan aina iltojen ilmestyessä öihin taittuvina. Iloisen väristen lehtien väristessä viilentyvässä tuulessa ja varistessa keltaiseen taittuvaan maahan. Näitä enniinkään luenut, ne vain ilmestyivät minulle, ja muistuttivat matkan välttämättömyydestä.

Asiasta ei ollut tarpeen puhua. Ympärillä tiesivät mitä merkkeihin viipyilemään jäävä katseeni tarkoitti. Kuinka auringon lämpimänä pitävä juoma sai odotella juojaansa tärkeämmän tuuman tähden. Niitä merkkejä minä lähetin edelleen ja muut ymmärsivät. Oli kysymys lähdön hetkestä, ja siitä, montako hetkeä vielä ehtisimme viettää yhdessä, ennen kuin katoaisin talven tieltä.

Syyspoluksi kutsuisin sitä matkaa mielesäni. Matkanteko alkoi pimeyden ensi hetkistä. Kesken polun tallomisen kun huomasit ettei huomannut raajojaan. Vielä eilen se viipyillen onnistui. Tämän jälkeen havainnot lisääntyivät hitaasti ja kertyivät mieleeni. Vuosien mittaan totutusti, tutusti, itselle vanhassa ympäristössä kun kaikkea erilaista saattoi tapahtua vain niin monesti.

Syyspolkua tein ja hiljalleen häipyi ajatuksista kaikki se muu. Hedelmäinpoimintajuhlat sujivat vaikken noukkinut yhtäkään. Puutarhaa kovaan ääneen ihasteltiin ja olinhan minäkin siellä kuulolla. Retkikunnan osana kiersimme läheiset kukkulat väriloiston perässä. Olin siellä, mutta sitä en muista, mitä näin.

Kenties siksi viipyilevä lähtöni niin toisia hulettikin. Oli kuin olisin jo osaksi mennyt. Vaikka

vasta laskin merkkejä ja mietin sopivaa hetkeä. Vaikka siinä hetkessä olimmekin yhä yhtä ja kutsuja sain totuttuun tapaan. Jokin haikeus kuitenkin ujuttui syyspolkuni ylle, enkä saattanut muistaa, oliko niin käynyt aiemmin.

Ensimmäinen lähtöni oli yllätys minulle. Oli yllätys kaikille. Olin vasta kesän viettänyt luonaan. Kaikki tuntui ikuiselta. Rannalla olimmekun kostea tuuli pyörähti ja pörrötti olemustani. Siitä kai syntyi tunne, että vaikka tänne voisi jämähtää, kaivataan minua toisaalla, kaipaamaan minä toisaalle.

Siten sitten lähdin. Syyspolkuni oli silloin lyhyt. Auringon kiepsahtaessa jälleen valotamaan aamutoimiamme ilmoitin päätöksestäni. Nostin vähät tavarat esiin ja tarkistin hämärätyöni puutteiden varalta. Sain joitakin koristeellisen ja muistettavan kaltaista muilta mukaan, vaikka lähtöpuheissani käyttöesineitä toivoin, mutta hyväksyin ne mielissäni silti.

Siinäähän kolisivat kulkiessani. Enkä minä siitä matkasta muuta tahdo muistaakaan. Hyvästit oli. Kuljin tuulta kohti osaksi tuntemattomia teitä. Saatoin muutaman tehdä itsekin. Tästä metsän läpi kun oikaisee niin varmasti säästyy paljon. Vaikkei säästynyt. Sen nyt muistan. Joitakin öitä muistan nyt myös. Tai en, siihen liittyi niin paljon kaikenlaista, eikä sitten kuitenkaan mitään.

Se talvi meni kuten meni. Löysin tuulen alkulähteen. Luulin löytäväni. Koin palanneeni kotiin. Jättäneeni toisen taa. Asetuin ja asetin koristeelliset esineet muistojen hyllyyn. Laukustani purin kaiken paitsi siirtymiseen välttämättömät asiat. Niitä ei tarvinnut jollei

liikkunut. Ja minä olin, osallistuin, tein parhaani ollakseni onnellinen.

Vaikka sitten palasinkin takaisin. Otin huolella pakatakseni kaiken ja nyt ilmoitin asiasta jo aiemmin. Ei tullut yhden yön ilmoitusta. Useita päiväankiertoja ehdin seurailta tuntojani ja tuulia keräillä. Maistelin niiden mieltä omaani verraten. Siltä tuntui että palata täytyi. Liiaksi ei saattanut yhdessä olla, sillä kutsun käydessä jäisi harmittamaan, jos vastaamatta jättäisi.

Lähtöni oli suloisen haikea. Matkanteko hidasta ja kolinan saattelemaa. Palaaminen riemuikas. Jos siihenkin sisältyi outoutta. Mitä olikaan kuluneina aikoina tapahtunut. Mitä kuului minulle ja mitä kuului muille. Toisiin talvi oli jättänyt jäljen. Toiset taittanut jälkiä jättämättä. Enkä minä tiennyt, miten olisin omaa osaani kuvannut, niin kiirettä oli pitänyt kuluissani.

Tällainen jäi tavaksi. Syyspolkua sinne ja syyspolkua takaisin. Vähitellen aikaa alkoi kulua kauemmin lähtemisen suunnittelun suhteen. Jahkailua. Vaikka verhosinkin sen merkkien lukemiseen. Kai sen olisi voinut aiemminkin tunnistaa. Saapuessa piti oikein pysähtyä siihen, ettei käy vertaamaan aikojen takaisiin, ettei mieti, mihin merkkeihin nyt kiinnittäisi huomiota, ettei miettisi taakse jääneitä tapahtumia menetettyjä ja tulevia ohikiitävinä.

Sitä harjoittelin ja välillä onnistuin. Ei tämä kuitenkaan aivan täydellistä ole. On vaikea olla huomaamatta lintujen laulun muuttumista. Hetkeksi nousee nuotteja ja jo jossakin ajassa ne hiljentyvät tiehensä. Josko tästä pitäisi minunkin. Seurata veden liplattelua siltaa käydessä. Sateet vuorilta valuvat tahoilleen tiehensä. Josko olisi omakin aikani. Vaikka vielä on kesä, huutavat äänet ympärilläni, pääni sisälläkin kaikuu, kesä ei lopu, kesä ei lopu.

Niin minä kuitenkin keräsin merkkini ja lähdin. Hyvästit olivat totutunlaiset ja saatesanoiksi toivottiin aurinkoista talvea. Siitähän minä pidän. Sellainen suruolo seurasi silti perässäni sillalta taakse katsoessa. Siellä viipotti tavallaan omallaan kukin läksiäiskaartista. Eikä jokainen ollut sellainen kuin ennen. Miksei joku nuori saattanut juosta tiehensä aikomuksissaan, mutta osa yhä istui, eikä tuolla yhdelläkään ennen ollut tukijaa liikkeissään.

Minäkin olin jo ottanut tavaksi riuhtaista orastavasta puusta varren tai varttuneemmasta oksan. Siitä huvittuen kulkukepin veistellyt. Moisesta johtui matkantekomielä. Vaikka tarvetta ei ollutkaan. Mutta nyt katsellessa huomasin nojaavani siihen tukevasti. Vaikkei tarvetta ollutkaan. Mikä oli omituista. Koristeiden kalina oli vaimennut, tai ehkä pakkasin ne paremmin, mutta sitäkin piti levähdyspaikalla varmistaa, että kaikki tulivat matkaan mukaan, ne ensikertaiset.

Sitä sitten koittavan pimeään äärellä pohdin. Että tekeehän tätä ja voisi tehdä vastakin. Hiukan varaa vain matkalle lisää aikaa. Syyspolku ei ollut aivan yhtä tasainen eikä pituudeltaan suoepa kuin muistoissa. Sitä tuli käydä varovaisemmin askelin. Katse useammin viipyillen siinä seuraavassa askeleen paikassa. Eikä totutulle yösiljalle aina ehtinyt, kun jo raaja katosi hämäryyteen, jolloin piti rauhallisena todeta päivämatkan kertyneen niille sijoilleen rakentaa lepopaikka.

Oli tätä hidastusta sattunut ennenkin. Nyt kävi kuitenkin ensimmäistä kertaa matkalla uudesti. Talvi saapui ja toi lumen tullessaan. Ajattelin ettei tästä pidemmin käy enää kulkeminen. Matkaa liiaksi ja varustus kylmän kevyt. Paras palata. Heti aamutuimaan kerään kantomukseni lumen lomasta, hyväksyn syyspolun suljetuksi ja käännyn kannoillani.

Lähtisin lumen luoduttua. ■

Piispantarkastus Harjun seurakunnassa

Piispantarkastus on vuosisatainen perinne, jonka tavoite on olla keskeinen osa piispankantsentaa, tukea, ohjausta ja valvontaa seurakunnan tehtävän tukemiseksi ja kirkon ykseyden vaalimiseksi. Lokakuussa käynnistyi Harjun seurakunnan piispantarkastus yhteisellä messulla ja työskentelyllä.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispoista virkaiäl-tään vanhin on Tampereen piispa, TT **Matti Repo**. Hän on toiminut tehtävässään vuodesta 2008. Tänä kiirei-senä syksynä piispa Revon tehtäviin on kuulunut muun muassa Porvoo-yhteisön 25-vuotissopimuksen tiimoilta järjestetty kirkkoyhteisön johtajien kokouksen isän-nöinti Tampereella sekä piispainkokouksia, hiippakun-nan papiston synodaalikokous Hämeenlinnassa sekä piispantarkastuksia eri osassa Tampereen hiippakuntaa.

Piispantarkastus palvelee aina paikallista seurakuntaa ja ohjaa tarkastelemaan ja arvioimaan seurakunnan toi-mintakulttuuria ja tehtävää. Tärkeää on, että prosessi on vuorovaikutteinen kokonaisuus ja auttaa seurakun-nan työntekijöitä, seurakuntalaisia ja seurakunnan luot-tamushenkilöitä arvioimaan myös suhdettamme toimin-taympäristöön ja olemaan sen myötä avoin palautteelle ja kaikelle uudelle, etenkin haasteille ja mahdollisuuksille Länsi-Tampereella.

Piispantarkastus on lähes puolen vuoden kestoinen ja se käynnistyi lokakuun 2. päivän aamuna messulla Tesoman kirkossa. Paikalla oli piispa Matti Revon ja puolisonsa Päivin lisäksi ystävyshiippakuntamme Manchesterin piispa **David Walker** puolisoineen sekä tuomiorovasti **Olli Hallikainen** ja hiippakuntadekaani **Terhi Törmä**. Seurakuntalaiset, seurakunnan johtoryhmä ja luottamus-henkilöt olivat runsaslukuisina paikalla.

P.s. Kirkon ovet ovat auki seitsemän päivää viikossa. Tervetuloa vaikkapa hiljentymään kirkkoon, juomaan kuppi kahvia tai tiistaisin klo 11-12.30 yhteisöruokailuun (ateria 2 €). Pispalan kirkon joulunajan tapahtuma-kalenteri löytyy tämän lehden sivulta yhdeksän.

Messun jälkeen oli vuorossa yhteinen lounas ja kahvit sekä esittäytyminen. Olimme kutsuneet paikalle hyviä ja pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita koulumaailmasta, yritysmaailmasta ja kulttuurin ja paikallisten yhdistys-ten keskeisiä toimijoita.

Pispalan pappina iloitsin erityisesti siitä, että **Heidi Huhtamella** Rakennuskulttuurikeskus Piirusta oli tullut mukaan yhteiseen työskentelyyn. Jakauduimme pien-ryhmiin ja pohdimme sitä, mistä iloitsimme, mitä kohti on hyvä edetä ja mitä haasteita meille tuo esimerkiksi seurakuntamme alueella kasvavat uudet asutusalueet. Löysimme ryhmissä paljon yhteisiä haasteita, mutta myös ilonaiheita.

Tärkeää on ymmärtää, että Harjussa kirkko toimii alueella, jossa sillä on juurevat ja kulttuurisesti ja henki-sesti rikkaat yhteistyökumppanit.

Piispantarkastus jatkuu jälleen tammikuussa, jolloin vieraillaan yhteistyökumppaneiden luona ja kuullaan lisää siitä, mitä odotuksia heillä on työhömmme liittyen. Piispantarkastus päättyy 26.3. messuun Pispalan kir-kossa. Sinne toivotamme kaikki jälleen tervetulleiksi.

Jaana Rantala,
Pispalan lähikirkon pappi

Pispalan työväentalo valmistui vuonna 1905, ja se purettiin vuonna 1962. Rakennus sijaitsi osoitteessa Pispalanvaltatie 54. Lisätietoa kts. <https://www.pispala.fi/historia/punainenpispala/>. Kuva: Pispalan sos. dem. Työväenyhdistyksen arkisto.

Työväenliike 120 vuotta Pispalassa

-SEMINAARI PIDETTIIN TAHMELAN HUVILALLA 22.11.2022

Teksti: Antti Syri

Ari Johansson.
Kuva: Jussi Lahtinen.

Tapahtuman alustukset on tallennettu Pispalan kirjaston Youtube-kanavalle ja niihin pääsee tutustumaan viereisen qr-koodin kautta.

Syksyisenä sunnuntaina 28.9.1902 järjestettiin ensim-mäinen Pispalan Työväenyhdistyksen sääntöperäinen kokous. Tästä on kulunut nyt 120 vuotta. Tämän histo-riallisen tapahtuman kunniaksi Tahmelan huvilalla jär-jestettiin tiistaina 22.11.2022 seminaari. Tapahtumassa puheenjohtajana toimi **Jussi Lahtinen**, joka myös alusti seminaarissa teemalla ”Työväenluokan pitkä taival Pispalassa”. Alustuksessa kerrottiin muun muassa työvä-enliikkeen vaikutuksesta Pispalassa eri vuosikymmen-ten aikana. Tämän jälkeen pitkän linjan pispalalainen **Ari Johansson** muisteli elämää ”tulipunaisella harjulla”. Ilta täyttyi vilkkaasta keskustelusta, naurusta, kultai-sista muistoista sekä isoista historiallisista aiheista. Tapahtuman järjestivät Pispalan Kirjastoyhdistys ja Pispalan sos. dem. Työväenyhdistys, jotka myös kiittä-vät kaikkia tapahtumaan osallistuneita!

MUSIIKITOTEEMI

Sinun musiikkikoulusi

- Kaikenikäisille • Osaavat opettajat
- Mukaan läpi vuoden • Ei pääsykokeita

♪ Muskarit keväällä 2023:

- Ke klo 11:45 Vauvamuskari
- To klo 17:00 Pikkunallet n. 1–2 v.

♪ Soitinkaruselli

♪ Akustiset kitarat ♪ Sähkökitara

♪ Ukulele ♪ Viulu

♪ Laulu ♪ Piano

♪ Rummut ja lyömäsoittimet

Varaa paikkasi nyt!

Smartum • ePassi • Eazybreak
Edenred • Nuorisopassi

TOTEEMIPUOTI

Palvelua ammattitaidolla

- ♪ Akustisen kitaran erikoisliike
- ♪ Nuotit, kielet ja soittotarvikkeet
- ♪ Musiikilliset lahjatavarat

- Puoti avoinna sopimuksen mukaan, ja ennen Joulua lähes joka päivä
- Verkkokauppa 24/7 (maksuton nouto)

Tutustu tarjontaan:
kauppa.musiikkitoteemi.fi

Riento® Guitars Alhambra® GUITARRAS

www.musiikkitoteemi.fi ♪ 044 5633 949 ♪ info@musiikkitoteemi.fi ♪ Selininkatu 5, Tahmelan liikekeskus

Tahmelan KOKOUS- JA JUHLATILA

Muuntuva ja mukautuva tila moneen käyttöön. Kysy nyt myös harrastekäyttömahdollisista. Käytössä on täydellinen astiasto ja kalusteet sekä projektori, valkokangas ja laadukas äänentoisto. Ota yhteyttä ja sovi esittely!

Tiedustelut: tahmelanjuhlatila@gmail.com • 044 5633 949
Selininkatu 5, Tahmelan liikekeskus • musiikkitoteemi.fi/juhlatila

TAHMELAN
VIERTOTIE 2,
33240 TAMPERE

AVOINNA
MA-TI 13-00
KE-PE 13-02
LA-SU 12-02

POIKKEE KAUPOLLE JOULUISEEN NURKKAPUATIIN

TERVETULOA! ★ GLÖGITARJOILU

LÖYDÄT SIELTÄ

Käsitöitä, askarteluja
ja tuunattuja tuotteita
itselle ja lahjaksi
toiselle.

Avoinna vielä ennen joulua

su 11.12,
la 17.12, su 18.12 klo 12-18 sekä
ti 20.12 klo 17-20.

Seuraa Facebookissa: nurkkapuati
Mäkikatu 18, Sininen vaja.

"Kaikki mitä minussa tapahtuu,
tapahtuu Pispalassa"
(Lauri Viita)

Liity Pispalan Moreenin
jäseneksi lähettämällä
yhteystietosi
sähköpostiosoitteeseen
moreeninhallitus@gmail.com

PISPALAN MOREENI R.Y.
www.pispalanmoreeni.fi

PISPALAN KIRJASTO

25 v.

koko kylän kirjasto

Pispalan kirjasto on Pispalan Kirjastoyhdistyksen ylläpitämä yhteisöllinen kirjasto, jonka toiminta perustuu kirjalahjoituksiin ja kierrätykseen.

Lainattavissa noin 10 000:n kirjan kokoelma, sisältää mm. Pispala-kokoelman
Tahmelan sivukirjasto, jossa pääasiassa lasten- ja nuortenkirjallisuutta (Tahmelan Huvilalla)
Taidenäyttelyitä
Päivän lehdet (Aamulehti, Helsingin Sanomat)
Tapahtumia: kirjailijavieraita, musiikoita, runoilijoita, tietokirjailijoita, taideterapiaa, lukupiiri, jne.
Asiakastietokoneet
Tulostus ja kopiointi

Tervetuloa!

Pispalan valtatie 21
Avoinna ma-pe klo 11-18

puh. 050 3265904
pispalan.kirjastoyhdistys@gmail.com
facebook.com/Pispalankirjasto
instagram.com/pispalankirjasto

TEATTERI
MUKAMAS
Vuodesta 1979

Aikataulumuutokset mahdollisia

psst. kurkkaa
HIIRULAISEN
JOULUKALENTERI
nettisivuillamme

Jouluyö

- Matka joulun rauhaan
(yli 3-vuotiaille)

Esitykset Pispalassa:
su 11.12. klo 13 ja 15
la 17.12. klo 11 ja 15
su 18.12. klo 13 ja 15

Tutustu ohjelmistoon:
teatterimukamas.com
Nähdään teatterissa!

Näytösten jälkeen tarjoamme kaikille katsojille perinteisen joulupuuron teatterin kanttiinissa.

Teatteri Mukamas, Pispalan valtatie 30, Tampere
Tiedustelut ja ryhmämyynti 040 127 9092 ja
toimisto@teatterimukamas.com

*Ihon hoitoa farmaseuttisella
tarkkuudella,
Rentoutumista unohtamatta.*

Sinua lämmöllä ja ammattitaidolla hoitaa:

*Skyn-kosmetologi,
Farmaseutti,
Mindfulness-ohjaaja,
Rentoutusvalmentaja,
Vyöhyheterapeutti*

Heidi-mummu

*www.pispalanmummula.fi
Mäkikatu 84, Pispala
040 59 28 499*

RAJAPORTIN SAUNA JA KAHVILA

Pispalan valtatie 9 • www.rajaportti.fi
facebook.com/groups/rajaportti
saunayhdistys@rajaportti.fi
kahvila@rajaportti.fi

p. 041 502 6709 (tilaussaunat yms)
p. 050 3102 611 (saunan kassa)
p. 044 055 9353 (kahvila)

Joulunpyhien aukiolot:

pe 23.12. klo 14 - 22
la 24.12. klo 12 - 18
ma 26.12. klo 14 - 22
to 29.12. klo 16 - 22 sekasauna
la 31.12. klo 14 - 22
pe 6.1. klo 14 - 22

Muuten normaalisti.

Kahvilassa suolaista ja makeaa, palkitun laaja olutvalikoima. Myös yksityistilaisuudet saunomisen kanssa tai ilman. Myös Rajaportti-tuotteita, uusimpina uunituore Saunalauluja-CD ja Alpi Ikäheimosen kuvittama sauna-pyyhe (kuvassa). Sekä vanhat tutut paita, kassi, saunahattu.

Rajaportin hoitola

SIIRI KOSKI

Perinnesaunahoidot • Akupunktio ja moksibustio • Jalkojenhoito
Ayurvedinen pää- ja kasvohieronta • www.inhimillinenvastanotto.fi
044 0971 985

TUOMAS TOLPO

Klassinen hieronta / urheiluhieronta
Kalevalainen jäsenkorjaus -kisälli • Vihtahoidot
FB: HierojaTuomasTolpo • 050 568 0734

SIRU REMES

Energiahoito • EFT-terapia • Ratkaisukeskeinen valmennus
Access Bars hoito • 044 577 9476

KILLE MERILÄINEN

Klassinen hieronta
041 5071371

Huvilalla tapahtuu

Osallistava kulttuuritila kaikenikäisille!

Musiikkia, teatteria, kirjailijavieraita, julkkareita, erilaisia tapahtumia

TAHMELAN HUVILAN GALLERIA

Kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt salissa ja kahvilatilassa, avoin teoshaku keväisin

HUVILAN KAHVILA

Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen ylläpitämä

HUVILAN SAUNA (saunat TI, TO, SU ja tilauksesta)

Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen ylläpitämä

TAHMELAN SIVUKIRJASTO

Pispalan Kirjastoyhdistyksen ylläpitämä

TYÖTILAT

Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen ylläpitämä
Unelmointihuone Mahdollisuuksien Tilan ylläpitämä

SEURAA MEITÄ SOMESSA:

- Tahmelan Huvila
- Tahmelan Huvilan Kahvila
- Tahmelan Huvilan Sauna
- tahmelanhuvila

AVOINNA:

MA ja PE 11-17
TI-TO 11-20
LA 12-16
SU Pop up -kokkien mukaan

- www.tahmelanhuvila.fi
- Uramonkatu 9, Tampere

TAMPEREEN LIHAJALOSTE OY

jo vuodesta
1949

KLASSIKKOTAPETIT VALMISTAA

Tapettitehdas
Pihlgren ja Ritola Oy

tehtaanmyymälä
Satamatie 8, 37800 Akaa
ma-pe 9-16.30 la10-14
info@tapettitehdas.fi, puh. 03 542 1090
www.tapettitehdas.fi
mallipalat + verkkokauppa 24/7

Pyynikintori 1
TAMPERE
040 090 0061

"Valmistan uutta ja uudistan vanhaa"

Oaatturi

Anne Aikas

040 5104197

Tiifiruukinkatu 16 fh 1, Tampere

Ilmoittautumiset kevään ja
kesän leireille ja kursseille
on avattu.

Tutustu ja ilmoittaudu
varala.fi

VARALA

KAMPAAMO
HÄME

Reija Jantunen
Pyynikintori 8, puh. 03-222 0140

SKY Cidesco -kosmetologi

TIINA ISOKASKI

Mustalahdenkatu 20 • puh. (03) 213 2226
www.kaunensaafroditi.fi
Anki sopimuksen mukaan

JALKAHOITOLA

Jalka- ja haavahoidot
Tarvittaessa teemme kotikäyntejä
Myynnissä myös lahjakortteja

Pispan lähitori

Simolankatu 4 B
katutaso, esteetön kulku
 040 481 9339

Merja
sairaanhoitaja
Tervetuloa!

HAMMASLABORATORIO

MARKKU JÄRVINEN
erikoishammasteknikko

PIRKANKATU 3, 33230 TAMPERE. PUHELIN (03) 213 0329.

RAKENNUS- KULTTUURIKESKUS PIIRU PYSYVÄ KORJAUSRAKENTAMISEN OPPIMISYMPÄRISTÖ JA VIERAILUKOHDE

Kursseja ja luentoja • Piirun Oppimisympäristö QR-koodikierros
Juhla- ja neuvottelutilaa • Varaosapankki • Korjausrakennuspalvelut

Poikkeaa Piirulla! Avoinna ma-to klo 10-15 ja ryhmille sopimuksen mukaan

Rakennuskulttuurikeskus Piiru • Uittajankatu 10, 33250 Tampere

Ota yhteyttä: info@piiru.fi tai p. 050 461 0106 • www.piiru.fi

Tulevat tapahtumat ja ilmoittautumiset: piiru.nettilomake.fi

Piiru [rakennuskulttuurikeskus_piiru](https://www.instagram.com/rakennuskulttuurikeskus_piiru) Rakennuskulttuurikeskus Piiru

Tue Pispalan yhdistysten toimintaa

Pispalan asukasyhdistys ry 10 € FI77 8000 1700 8937 96

Pispalan Kirjastoyhdistys ry 5 € FI06 8000 1270 9340 38

Pispalan Kulttuuriyhdistys ry Hirvitalo

20 € (vähävaraiset 10 €) FI94 4726 5020 0414 18

Kurpitsaliike ry 10 €, vähävaraiset 5 € FI31 8000 1870 5926 32

Pispalan Musiikkiyhdistys ry 5 € FI65 5732 0920 0203 14

Pispalan Moreeni 15 € FI26 5730 0820 6060 08

Lauri Viita -seura 20 € / opiskelijat 10 € FI16 6601 0001 1624 11

Kiitos!